

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 24. IX aastakäik

15. detsembril 1934

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:		Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . .	kr. 30.00
Poolaastas . . .	" 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . .	" 16.50
Välismaale . . .	" 5.00	Igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . .	" 10.00
Poolaastas . . .	" 3.00			Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Positiivne hinnang Eesti majandusele. Pilmaseaduse teostamise määrus. Kaubandus-tööstuskoja korraline peakoosolek. Kaubanduse ja tööstuse statistika. Mis on kviltung raha vastuvõtmise üle? Äride register Abieluvaranduse lahutamise lepinguid Majanduslikke teateid kodumaalt. Eesti laevade liikumine. Toiduainete turg Vällibörsid Kaubahindu. Väärtpaberite turg. Tallinna börsi kursisedel.

Positiivne hinnang Eesti majandusele.

Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimehe hra J. Puhk'i kõne koja peakoosolekul
10. dets. s. a.

Koja peakoosolekul, 10. dets. s. a., esines juhatuse esimees hra J. Puhk pikema ettekandega meie majanduslikest päevaküsimustest, milles ta kokkuvõetult ütles järgmist, peatudes kõigepealt panganduse juures:

Panganduses võib käesoleval aastal rõõmustaval viisil märkida tõusu tendentsi. Hoiusummad kommertsbankades on tõusnud 29,7 milj. kroonilt aasta alul 1. novembriks 33,8 milj. kroonile, seega tõus 4,1 milj. krooni. Samade pankade poolt antud laenu kogusumma näitab samuti tõusu, ja nimelt: 50 milj. kroonilt aasta alul 52,6 milj. kroonile 1. novembril k. a.; seega suurenemine 2,6 milj. krooni, millest suurem osa langeb sisevekslite portfellile. Sellest peab järeldama teatavat elavnemist laenuoperatsioonides. Et neid operatsioone veelgi elustada ja krediidinõudmist suurendada, selleks alandas Eesti Pank läinud oktoobris diskontoprotsendi 5½% peale.

Kuid suureks takistuseks erapankade tegevuse arenemisele on maksvad valuutakitsendu-

sed. Enne valuutakitsenduste maksmapanekut oli erapankadel peale laenuoperatsioonide suuremaks teenistusallikaks ka kauplemine välisvaluutaga. Nüüd on see äriala maksvate valuutakitsenduste tõttu soigus, sest välisvaluuta müügioperatsioonid on üldiselt tunduvalt vähenenud ja ülejäänudki on koondunud peamiselt Eesti Panka.

Vaatamata sellele, et meie majanduslik olukord on krooni ümberhindamisest saadik tunduvalt paranenud, väliskaubanduse bilanss on püsivalt aktiivne ja Eesti Panga kattevara näitab järjekindlat tõusu, ei ole siiski Kaubandus-tööstuskoja ja Tallinna pankade ühingu ühised sammud valuutakitsenduste pehendamiseks erapanganduses seni annud tunduvaid tagajärgi. Kuid nagu nüüd kuulda, on siiski ka selles mõttes erapankadele loota teatud vastutulekut.

Üldiselt võime tähendada, et meie keskpank on meie rahaasjad rahaturul korraldanud sellaselt, et meie kattevara, kui ümber arvata kulla- ja väärtusvahendite reservid tänapäeva kursiga, tõuseb ligikaudu 100%-ni, ja seda ajajärgul, kus rahvusvahelises

kaubanduses leiavad aset kõiksugused kitsendused ja takistused. Selles mõttes on meie Eesti Pank üks parimaid keskpanku maailmas.

Praegu valitseb meil olukord, kus vaba rahakapitali on siseturul rohkem kui selle järele on nõudmisi. Laenuprotsendi alandamine ei ole veel kuigi tähelepandavalt elustanud nõudmist kapitali järele.

Eesti Pangale on heidetud ette, et ta võrdlemisi suurte välisvaluuta reservide juures valuutamüügis on tagasihoidlik. Seda etteheidet, kui pidada kinni panga põhikirjast, ei saa praeguses olukorras õigustada, sest suurem välisvaluuta müük tähendaks ühtlasi liikvel olevate rahamärkide vähendamist, emissiooni tagasiminekut, ja takistaks teatud määrani rahvamajanduse läbikäiku.

Riigi rahanduse seisukord on märksa paranenud. Tulude laekumine on suurenenud eelmise aastaga võrreldes 15%.

Riigikassal on tekkinud käesoleval aastal suured reservid.

Tulude laekumise paranemine on sündinud peamiselt riigi ettevõtete ja varanduste, piiritusemonopoli ja kaudsete maksude arvel. Tulud teistest aladest on vähem suurenenud.

Loodame, et eelarve lõpeb 5 milj. kroonilise ülejäägiga.

Vaadeldes meie kaubandust näeme, et käesoleval aastal nii välis- kui ka sisekaubanduses oleme saavutanud veelgi avarama turu.

Väliskaupade läbikäikude suurenemine, nii väärtuselt kui ka koguselt, oli tingitud peamiselt rahakursi muutmisest, mille tõttu metsamaterjal ja selle ümbertöötatud tooted (tselluloos, paber) hinnas tõusid, samuti ka põllusaadused, nagu lina, munad ja ka või. Nii on tänavuse ekspordi väärtus tunduvalt tõusnud.

Käesoleval aastal oleme meie 10 kuu jooksul kaupu vedanud välja 58 milj. krooni eest, sisse aga toonud ainult 45 milj. krooni eest — seega ülekaal väljaveo kasuks 13 milj. krooni.

Kaupade väljaveo sellasele ülekaalule ei saa me, loomulikult, oma majanduselu korraldamist rajada pikemaks ajaks, sest kitsendused, mis rahvusvahelises kaubanduses aina teravnevad, võivad meie optimismi peatselt hävitada.

Märkimisväärne on asjaolu, et põllumajandussaaduste väljaveo käesoleval aastal toiduainete rühmas, või jne., mis 2 aastat tagasi moodustas kogu meie väljaveo kogusest enam kui poole, on langenud vaid $\frac{1}{3}$ -le ja seega kaotanud oma domineeriva osa ekspordis.

Vaadeldes läbikäimist välisriikidega ja võrreldes käesolevat aastat läinud aastaga paistab silma, et kaubanduslik läbikäimine Britiga on elavnenud. Saksamaalt on sissevedu seevastu läinud tagasi, kuid viimasel kahel kuul tekkinud olukorra tõttu oleme sunnitud suurendama sisseoste Saksamaalt, et saavutada kaubanduslikus läbikäigus tasakaalu.

Kui Prantsusmaa seni meilt ostis rohkem kui ta meile müüs, siis on nüüd see vastupidi. Meie ostame praegu Prantsusmaalt enam kui viimane meilt.

Meie väljaveo Belgiasse, Soome ja Daani on langemas.

Teatud raskusi on meil kaubanduslikus läbikäimises Lätiga, kuid loodetavasti saame neist üle veel käesoleval aastal, kuna Eesti Pangal on sõlmimisel uus clearing-kokkulepe.

Sisekaubanduse alal kestab pinevus endiselt edasi. Kaubanduslike ettevõtete arv on meil viimaseil aastail tunduvalt vähenenud. Kui 1932. aastal nende arv esimeses kolmes järgus ulatus 10.413, siis vähenes see 1933. aastaks 1000 võrra, s. o. 9502-le.

Kuigi sisekaubanduses on märgata elavnemist, siis on tulukus läbikäikudel, endiste aastatega võrreldes, tunduvalt vähenenud. Selle peapõhjuseks on kaupmeeste eneste omavaheline võistlus, mis tihti ulatub mõttetuseni ja kannab sellast iseloomu, nagu tahaks kaupmeeskond vastastikusel võistluses end täieliselt hävitada. Teiselt poolt aga tegutseb ühistegevus soodustatud tingimustes, mis talle võimaldavad alatasa suurenevaid läbikäike.

Mis puutub hindade tasemesse siseturul, siis näitab see käesoleval aastal langust. Sellest peab tegema järelduse, et kaupade pakkumine ületab nõudmise, ja kuigi rahva ostujõud üldiselt tõuseb, siis ometigi mitte sel määral, et kõik kaubad leiaksid ostjaid.

Sellest on osalt tingitud ka elavam kaubitsemine turgudel ja laatadel, mis toimub mitte üksnes maameeste saadustega, vaid ka tööstustoodetega.

Kaupmeeskond näeks meelsasti, et turud ja laadad muutuksid peamiselt maarahva kogunemis-kohtadeks, kus põllupidajad müütavad oma saadusi ja käsitöid, kus aga ei leiaks aset tööstussaadustega kauplemine.

Praegusel korral, kus kaupu leidub rohkuses, tundub ülearusena ja tülikana sundus hindu ärides ja vaateakendel välja panna. Kaupmeeskond leiab, et see määrus, mis 1932. a. pandi maksma, enam praeguse aja nõudeile ei vasta ja ta eluvõõrana tuleks ära muuta.

Ka soovib kaupmeeskond, et päevakorrale võetaks keldri-ariruumide korraldamise küsimus. On mõtetu lubada uutes majades ehitada ariruumi keldrikordadele.

Mis puutub kauplemise aja kohta maal, siis on maakaupmeeste ringkondades asunud seisukohale, et see tuleb normeerida vastavalt kohalikele nõudeile.

Kaupmeeskonna koostöö teiste majandusringkondadega, kes samuti tegutsevad eraalgatajaina, on praegusel ajal meie suurimaid ülesandeid.

Kõneldes kaubandusel lasuvat maksukoormast pooldame sellast maksureformi, mis alandaks eramajandusettevõttele lasuvat maksukoormat ja selle muudaks maksnikele jõukohaseks. Erakordne kriisimaks, mida praegu võetakse I järgu äridelt ja I—VI järgu tööstusettevõttele, tuleks uuest aastast peale lõplikult kaotada.

Samuti tuleks lõpetada igasugune kooperatiivide, omavalitsuste ja riiklike ettevõtete soodustamine, ükskõik mis kujul see ka ilmneks.

Kaubandust elustada ja kaubanduslikult haritud tööjõudu tõhusamalt tööle rakendada on võimalik ainult sel teel, et kauplemine jäetakse kaupmeeste hooleks ja riik ise ei hakkaks kauplemat. Ka ei tuleks riigivõimul teha takistusi põllusaaduste (lina, või, munade jne.) väljaveoks, vaid see tuleks anda täiesti vabaks. See tõstaks nende ainete tootmist ja elustaks kaubandust.

Ülearuseks on muutunud ja kuuluksid kaotamisele hangeldamise ja liigkasu vastu võitlemise määrused, sest võistlus täies ulatuses reguleerib ise hindu.

Litsentside kohta leiab Kaubandus-tööstuskoda, nende olemasolu on põhjendatud ainult selleks, et meie sisseoste suunata ühte või teise riiki ja seda selle järele, kust kaupade sisseost meile hindade suhtes või kaubandusliku läbikäimise tasakaalustamiseks mõne teise riigiga on tähtis. Kasutada aga litsentse selleks, et sissevedu piirata või üht impordööri teisele eelistada, seks pole litsentsid mõeldud.

Kui soovitakse teatud kaupade sissevedu takistada, siis tuleb seda teha üldiste abinõudega, s. o. kas tollidega või täielise keeluga.

Mis puutub valuuta liiklemise kitsendustesse, siis näeks Kaub.-tööstuskoda meelsasti, et need kaoksid ja jääks vaid võimalus Eestis teenitud rahade väljaveo kontrollimiseks.

Tööstuse seisukord on üldiselt paranenud, võrreldes 1933. aastaga. Nii on suurtööstuses tööliste arv tõusnud 16,4% ümber, töötundide arv aga umbes 25%. Kõige enam elavnemist on märgata puutööstuses, kus töötundide arv on tõusnud kuni 65%; siis tekstiiltööstuses kuni

25%, paberitööstuses 15%, metallitööstuses 17% jne.

Tootaolu on tunduvalt vähenenud ja ühes majandusliku elavnemisega näitab ka paralleelselt tagasiminekut. Käesoleval aastal on tootaolek kaotanud eelmiste aastate teravuse ja teda võib võrrelda juba ennekriisiaegse ulatusega.

Kõige raskem on, loomulikult, tööpuuduse kõrvaldamine haritlasile — intelligentsile. Avalike tööde korraldamised ei anna siin tagajärgi. Selleks tuleks, meie arvates, eraettevõtjatele võimaldada laialdasemat tegevust meie rahvamajanduse toodangu tõstmiseks, kuigi selleks peaks olema vajaline riiklike summade abiks võtmine. Rahvamajanduse seisukohast see oleks siiski otstarbekohasem rahamahutus kui hädaabitööd ja teised sarnased abistamised.

Rahvamajanduse läbikäigu tase siseturul oleb peamiselt ostujõu tõusust või langusest. Seepärast on tähtis, et meie tööstus ja kaubandus, käsitöö ja igasugune rahvamajanduslik tegevus areneks, ja kui see on võimatu välisurgude suhtes, siis tuleb see suunata siseturule.

Midagi poleks katki, kui akumulereuvad summad paigutataks kas või liikumata varandustesse, soodustades majade ehitamisel tarbekorral eraettevõtjaid-majaoomanikke odavaprotsendiliste laenudega.

Need summad ei kõrvalduks rahvamajanduse läbikäigust, vaid tõstaksid liikuvat ostujõudu ja elustaksid rahvamajanduslikku tegevust, sest lõppeks sünnib majade ehitamine peaaegu 100% kodumaisist tarbeist ja tööjõust. Liiatigi, nagu teada, puuduvad meil enam-vähem mugavad elamad.

Ma ei taha ütelda, et reservide kogumine on otstarbetu ja et need tuleks pulveriseerida, ei — seda mitte. Meil tuleb luua isegi suuremaid reserve, ja seda mitte üksnes riigil, vaid ka kodanikel. See aga on võimalik ainult siis, kui kodanike töös ja tegevuses ei teki seisakut.

Meie väiketööstus on hakanud tundma kartust riigi ja omavalitsuste äriliste ettevõtete tekkimise pärast, sest viimased astuvad tööturul erakodanikega võistlusse. Seepärast on ka koja kesktööstuse sektsioon asunud seisukohale, et tuleks määrata kindlaks nende tööde nimestik, milliseid võivad enestele võtta riigi ja omavalitsuste äriisel alusel tegutsevad tööstused.

Tööturul tuleks kord tõmmata kindel piir, et valitseks selgus, missuguseid töid teevad riigi ja omavalitsuste tööstused, ja teiselt poolt, missuguse tööde tegemiseks võivad eraettevõtted rajada oma tegevuse.

Nüka kui arilisel alusel tegutsevaile riigi ja omavalitsuste tootusettevõttele on võimaldatud vahelesegamine ükskõik missuguse too hankimisel, ja seda ka siis, kui neil puudub selle too teostamiseks vilumus ja eriseadeldised, ei ole erastootsetevõttele võimalik rajada oma tegevust teatavate spetsiaaltööde tegemisele. Samuti peaksid kaduma igasugused soodustused, mille osaliseks on seni olnud riigi ja omavalitsuste tootused. Toode hankimisel peab kaduma riigi ja omavalitsuste tootuste eelistamine.

Meie tööstuse ulesehitamine teostus erakordselt kallil krediidi ajajargul. Laenuprotsendid tõusid sel ajal kuni 20-ni ja isegi kõrgemale. Kõrgete laenuprotsentide tõttu on paljudel meie olude kohastel ja elujõulistel ettevõtetel endisest ajast jaanud tasuda võrdlemisi suured laenud, mis nüüd muutunud olukorra tõttu on koormavad ja rasked kanda.

Raskuseks on ka see asjaolu, et tööstusel ei ole praegu kasutada küllaldaselt soodsat pikaajalist laenu, vaid ta peab tihtipeale leppima kolme kuise krediidiga. Seepärast on töösturite ringkondades võetud tõsiselt kaalumisele, kuidas oleks võimalik muuta pikaajaliseks odavaprotsendiliseks laenuks neid laene, mis on tehtud ettevõtete asutamise ajal ja kasutatud investeerimiseks.

Samuti leiab meie kesk- ja väiketööstuse sektsioon, et tööstusliku kutseoskuse arendamiseks ja edendamiseks on tarviline meistrite ja õppinud tööliste õiguste suurendamine. Seni maksva seaduse alusel on meistri ainsaks eesõiguseks õpilaste pidamise õigus. V sektsioonis on töötatud välja meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse muutmise kava. Kava kohaselt tahetakse meistri õigusi suurendada sel teel, et edaspidi meistrite seaduse alla arvatud tööaladel tegutsevaid ettevõtteid võib juhtida ainult väljaõppinud insener või meister. Ka tahetakse kava kohaselt meistrite seadust muuta, et hoida ära liig vähese kutselise ettevalmistusega isikute registreerimist meistriliks või õppinud töölisteks, tehes erandeid ainult vanemaile isikule, kes juba pikemat aega on oma alal tegutsenud. Nimetatud kava on juba esitatud haridus- ja sotsiaalministeeriumile ja me tahame loota, et seaduse muutmise teostub juba lähemal ajal.

Samuti on tunnustatud tarviliseks praegu maksva haiguskindlustuse seaduse muutmise ses mõttes, et haigekassa juhatus ja volikogu tegevusest võtaksid osa ka töösturid pariteetlikul alusel töölistega.

Eluvõõrana tundub praegusel toopuuduse ajajargul pagarite öötöö keelu seadus. Meie kesktootuse sektsioon on asunud seisukohale, et see keeld tuleks kaotada. Andes varahommikul kodanikele värskest kupetatud leibu ja saiu suurendaks see pagaritööstuste labikaikie, mis omakord oleks kasuks meie teraviljakasvatusele.

Meie laevanduse seisukord on kaesoleval aastal paranenud. Kõigepealt on ka laevade eneste hinnad tõusnud 20—25%, võrreldes 1932. aastaga. Ka on kaubalaevade tegevus elustunud peamiselt suurenenud metsasaaduste valjaveo tagajarjel. Prahihinnad on küll tõsnud, kuid suurem osa meie laevu oli juba ette varustatud tahtajaliste vedudega, nii Eestist kui ka Soomest, 1933. aasta veohindadega. Seetõttu ei tulnud ka prahihindade tõus meie kaubalaevastikule täies ulatuses kasuks.

Laevu on kaesoleval aastal meil ostetud juure 10, umbes 11.000 br.-reg.-tonni, kuid kahjuks on need kõik vanapoolsed laevad ja see juurekasv ei tõuse isegi loomuliku vanemise normini.

Viimasel ajal on hakanud paljud riigid oma laevastikku toetama riiklike juuremaksudega ja praegu subsideeritakse kuni 1/4 maailma tonnažist umbes 30 milj. naelsterlingiga. Ka asetatakse suuremalt osalt eesõigustatud seisukorda laevad, mis oma riigi lipu all kaupu veavad.

Meie laevastik ei kasuta mingisuguseid soodustusi ühegi lipu ees, ei maksude ega vedude alal. Ka ei saa ta riigilt mingisugust toetust ja on asetatud Eestis kui ka välisvedudel täieliselt vabasse võistlusse teiste riikide lippude all sõitvate laevadega.

Kuna viimaste aastate resultaadid laevade tegevuses ei ole üldiselt jätnud laevaomanikele nimetamisväärseid ülejääke, mille arvel laevastikku võiks vajaliselt alal hoida, tuleks survey-remontideks ja kapitaalümberehitusteks võimaldada odavat pikemaajalist krediiti.

Laevasõidu maksustamine tuleks korraldada ümber. Teki- ja masinajuhtkonna koosseis tuleks viia Skandinaavia normile; laevade järelevalvekorraldus tuleb muuta vähem kulukaks; klassis olevad laevad vastastada kohustusest võtta iga aasta merekõlvuliseuse tunnistus. Merekoolliseadus tuleks muuta.

Olles seega lõpetanud oma lühikese ülevaate meie majandusest võime lõppeks konstateerida, et kõigil majandusaladel meie seisukord kaesoleval aastal on paranenud. Ka on paranenud märksa riigikassa sissetulekud ja meil jääb soovida, et vabu ressursse piütaks peamiselt kasutada rahvamajanduslikult seisukohalt produktiiv-

seiks otstarbeiks, s. o. enamalt jaolt investeerimise iseloomuga töödeks.

Kriisiraskused maailmas kestavad edasi. Võitlus kahe põhimõtte vahel — riigi- ja eramajanduse vahel — ei ole veel lõppenud.

Rõõmustavalt võin teatada, et Ameerikas kontrollitavast majandusest, mis viimasel ajal on muutunud nii moodsaks, taganetakse individuaalsele vabadusele majanduslikus tegevuses. Paljudes osades on riigi vahelesegamine eramajandusse osutunud ebapraktiliseks.

Ka on tulnud kuuldavale nõudmisi, et täitmata jäänud kontingendid oleksid täitmiseks edasiantavad kolmandatele riikidele, teiste sõnadega, minnakse vastu balansseeritud majandusele, kuigi veel mitte välisdevisiide suhtes, siis vähemalt kaupade alal. See positiivne hinnang ei õigusta siiski veel liigset optimismi, sest kriisi raskused maailmas pole veel ületatud ning need kajastavad paratamatult ka Eesti majanduses veel edaspidigi.

Lubage lõppeks juhtida tähelepanu veel ühele asjaolule, mil ei ole väike tähtsus meie majanduse ringkondade kohta. Meie majandusringkonnad seisavad eemal seadusandlikust tööst. On teada, et riigikogu, kes praegu viibib „puhkusel“, ei

suutnud kuigi palju arvestada majandusringkondade soove. Majanduslikud küsimused kadusid puhtpoliitiliste küsimuste rägastikku. Praegu aga ei ole seegi riigikogu toos, ja nagu valitsuse poolt antud informatsioonist selgub, ei ole loota, et ka uus riigikogu niipea kokku tuleks.

Kuid uues riigikogus ei olekski aset kaupmeeste ja töösturite esindajale, sest uue põhiomadusega on riigikogu liikmete arv määratud 50 peale, nii et iga riigikogu liikme valimiseks laheb vaja ümarguselt 10.000 häält. Meil sellast häältematerjaali ei ole. Oleks aga võrratu kahju, kui majanduslikud ringkonnad seadusandlikus töös ei saaks kaasa rääkida.

Seepärast on koja nõukogu ja juhatus härra riigivanema ees astunud samme selleks, et kutseesinduste kodade esindajaid kutsutaks ühel või teisel viisil seadusandlusest osa võtma. Kuidas härra riigivanem sellele koja ettepanekule suhtub, pole praegu veel teada, kuid loodame, et ta teeb seda heatahtlikult.

Kui majanduslike ringkondade avalikõiguskud esindused saaksid senisest rohkem avaldada oma arvamisi seaduseelnõude kohta, siis, loodan ma, oleks see ainult kasuks meie riigi- ja rahvamajandusele.

Piimaseaduse teostamise määrus.

Riigi Teatajas nr. 101—1984 on avaldatud piimaseaduse teostamise määrus, mis hakkab maksma 1. veebruarist 1985. a. Määrus koosneb seitsmest osast.

Esimene osa määrab kindlaks piima, piimasaaduste kaubandusliku liigituse ja nõuded liigitatud saaduste standartimise kohta. Piim ja piimasaadused on liigitatud vastavalt teistes maades teostatud põhimõttele. Tähtsaimaks osaks on piima liigitamine: 1) rööskpiim, 2) kooritud piim ja 3) hapupiimad. Rööskpiim on omakord jaotatud: a) lastepiim või rööskpiima erivalik, b) rööskpiima esimene valik; c) rööskpiima teine valik, d) pastöriseeritud piim.

Koor on liigitatud: 1) vahukoor, 2) kohvikoor, 3) hapukoor, 4) koorejäätis.

Või on liigitatud: 1) lauavõi ja 2) köögivõi.

Juustud on jaotatud kolme liiki, kuivendatud piimad isegi 6 liiki.

Üksikliikidest lastepiim on rööskpiima kõrgeim liik. Seda piima tohib lasta müügile tootpiimana ainult kinniseis, tootja majapidamises täidetud klaaspudeleis, ja mitte hiljem kui kolmkümmend tundi pärast täpsmist. Lastepiim peab sisaldama vähemalt 3,2% piimarasva.

Rööskpiima esimese valikuna võib turustada toorest täispiima, mis on kõlvuline otseselt toiduks ja mille tootmine ja turustamine sünnib vastavalt lastepiima valiku kohta ülesseatud nõudeile. Rööskpiima esimest valikut toota ja turustada võivad majapidamised, mis on koondunud põllutöoministeeriumi poolt heaks kiidetud eripõhikirja alusel tegutsevaise piimatootjate ühinguisse, piimatalitus-ühinguisse või karjakontrolli teostavaise ühinguisse. Piimarasva ei tohi olla alla 3,0%.

Rööskpiima teine valik on rööskpiima madalam liik.

Pastöriseeritud piimana võib turustada piima, kui see on pastöriseeritud põllutöoministeeriumi poolt selleks kõlvuliseks tunnustatud s'ssesedega.

Piima, millest on eraldatud kas osaliselt või täiesti piimarasv, võib turustada kooritud piima nime all.

Koorena võib turustada piima rasvarikkaimat osa, mis on eraldatud piimast koorimise või tsentrifugaaljõu abil. Rööskkoore liigid on vahukoor ja kohvikoor. Esimene sisaldagu vähemalt 30%, teine vähemalt 15% piimarasva.

Hapukoorena võib turustada juuretiseiga hapendatud koort. Hapukoor peab sisaldama vahemalt 30% piimarasva.

Koorejaätisena võib turustada piimasaadust, mis on valmistatud maitse- ja paksendusvahenditega segatud koorest külmutamise teel.

Või ja juustu kohta ettenahtud liigitused ja kõrgeimate kvaliteetide liigi nõuded on koostatud väljaveo või ja juustu nõuete alusel, kusjuures nõrgema kvaliteediga saadused rahuldaksid siseturu nõudmisi madalama kvaliteedi liigi nimetuse all.

Määruse teine osa näeb ette piima, piimasaaduste pakkimist ja märkimist.

Pakkimisviisid on ühtlustatud ebakõlvuliste pakendite ja pakkimisviiside ärahooldamiseks ja ka ühe kvaliteedi all esineva kauba väliseks ühtlustamiseks.

Määruse kolmas osa määrab kindlaks tootjate ühingute tegevuse korraldamise ja järelevalve.

Määruse neljandas osas on seatud üles nõuded piimatööstuste ruumide ja sisseseadete kohta.

Piimatööstusiks (piimatalitused, koorejaamad ja piima vastuvõtupunktid) määruse mõttes loetakse asutusi, kus sünnib mitme tootja majapidamises toodetud piima vastuvõtmine ja selle edaspidine käsitlemine kas jahutamise, puhastamise, pastöriseerimise või pakkimise teel edaspidiselt rööskpiimana turustamise otstarbel, koorimine või ümbertöötamine teisteks piimasaadusteks. Ühe tootja majapidamisest või majapidamistest päritolevat piima ümbertöötavad asutused, kui neis valmistatakse piimasaadusi, loetakse ka piimatööstuseks juhtumil, kui ümbertöötatava piima hulk päevas ületab 300 kg. Piimatööstuste ruumid ja sisseseaded peavad olema kõlvulised neis või nende abil valmistatavate saaduste käsitlemiseks.

Määruse viies osa käsitleb rahvatervishoiu nõudeid piimatööstuste, piimakaupluste, piimainõude ja piimatootmise või -turustamisega kokku puutuvate isikute kohta.

Nõuded piimaga ja piimakäsitamisega kokku puutuvate isikute kohta puudutavad abinõusid edukamaks nakkushaiguste piimaga edasikandmise vastu võitlemiseks. Majapidamiste, piimatööstuste ja -kaupluste ning kõigi teiste piima ja piimasaaduste liikvele laskmise alal töötavate asutuste omanikud, juhatajad ja nende asetäitjad ning neis teeniv personaal on kohustatud igal ajal lubama teostada tervishoiuarstidel ja teistel ametlikel arstidel asutuste tervishoiuallikku järele vaatust ja kõigiti aitama kaasa selle järelevaatuse teostamisele.

Määruse kuues osa sisaldab kindla kontrollproovide võtmise korra, laboratoorse analüüsi teostamise põhimõtteid ning analüüside tulemuste avaldamise ja kasutamise korra.

Piimaseaduse alusel volitatud isikud on õigustatud piima ja piimasaaduste koosseisu liikide kvaliteedi taseme, pakkimise, sildistuse, tootmise, transpordi ja turustamistingimuste kontrolli teostama ükskõik millisel saaduse liiklemise momendil tootjast tarvitajani. Kontrolli teostamine võib sünnida kas piima või piimasaaduste tootmis- või müügikohas kui ka transpordil, järelevalve teostaja on selleks õigustatud pidama kinni liikuvaid veoabinõusid. Järelevalve teostajad on õigustatud kontrolli otstarbel avama suletud piima ja piimasaaduste kogupakendeid, neid pärast proovi võtmist sulgedes oma kontrollplommiga.

Kontrollproov koosneb proov-asitõendusest ja saatelehest. Prooviasitõenduseks võetakse saadused selle omanikult tasuta. Proov-asitõendus pudeleisse või teistesse kuni 1,2 kg sisuraskusega vaikumüügi pakendisse pakitud piimast võetakse üks kinnine, rikkumata sulgemisabinõuga väikepakend. Samuti terve, suletud väikepakend, kui selle sisu raskus ei ületa 0,5 kg, võetakse kondenseeritud piimast ja koorest. Muudest või muul viisil pakitud piimast ja piimasaadustest võetakse proov vastavas suuruses, mis võimaldab teostada tarvilisi laboratoorseid määramisi. Koos proov-asitõendusega võetud klaaspudelid või muud püsivpakendid antakse nende omanikele tagasi.

Kontrollproovid saadetakse samal päeval edasi vastavasse laboratooriumi. Laboratoorium teostab proov-asitõendusest tarvilised analüüsid vastavalt ametlikele standard-metodidele. Analüüsi tulemuste lehe üks eksemplar koos proovi saatelehega saadetakse vastavale linna- või maaarstile, kuna ärkirja analüüside lehest laboratoorium saab järelevalve teostajale, kelle poolt proov on võetud.

Maa ja linnaarst, kas järelevalve teostaja poolt avaldatud või laboratoorsel teel selgunud puudustest teatab saaduse omanikule ning astub tarvilised sammud puuduste kõrvaldamiseks.

Saaduste omaniku soovil maa- või linnaarst on kohustatud analüüsi tulemused tegema teatavaks ka saaduste omanikule.

Määruse seitsmes osa näeb ette määruse maksmapanemise ajana 1. veebruari 1935. a., välja arvatud paragraafid, mis käsitlevad juustude liigitamist rasvasisaldavusrühmade järgi ja vastavat märkimist, missugused nõuded hakkaksid maksuma 1. maist 1935. a.

Kaubandus-tööstuskoja korraline peakoosolek.

10. detsembril s. a. pidas Kaubandus-tööstuskoda oma korralise peakoosoleku.

Juba hommikul kell 10 astus kokku koja nõukogu, et veel mõnede küsimuste kohta võtta seisukoht. Samal ajal algasid ka koja seksioonid oma koosolekuid. Kell 15 kogunes kokku peakoosolek.

Peakoosoleku avas nõukogu esimees hra J. Sihver. Peakoosoleku juhatajaiks valiti hrad A. Veiler, Joh. Loosberg ja O. Zimmermann; sekretärideks V. Klassen ja J. Karu.

Nõukogu esimehe hra J. Sihveri ettepanekul võeti päevakorrast ära koja seaduse muutmise küsimus, kuna kõik seksioonid pole veel jõudnud selle küsimuse kohta võtta seisukohta. Muus osas kinnitati päevakord nõukogu poolt esitatud kujul.

Pärast juhatause esimehe hra J. Puhki ettekande ärakuulamist, mille sisu on toodud meie lehe tänases numbris, asuti koja 1935. a. eelarve läbivaatamisele.

Koja juhatus on koostanud 1935. a. eelarve, mis on tasakaalus Kr. 96.400.—, protestitud vekslite nimekirjade eelarve — tasakaalus Kr. 10.200.—, ärde registreerimise eelarve — tasakaalus Kr. 5.700.—, Tallinnas asetseva kinnisvara ekspluateerimise eelarve — tasakaalus Kr. 6.850.— ja Tartus asetseva kinnisvara ekspluateerimise eelarve — tasakaalus Kr. 750.—, kusjuures ülejääk on nähtud ette Kr. 750.—. Nõukogu on need eelarved 26. novembril s. a. läbi vaadanud ja heaks kiitnud. Eelarve koostamisel on koja heaks võetavate maksude protsendimäärad jäetud endiseks, nimelt 4% põhiärimaksust kui ka lisaärimaksust.

Koja nõukogu on eelarve esitanud üldkoosolekule vastuvõtmiseks ühes järgmiste resolutsioonidega:

1. peakoosolek otsustab, et kõik seksioonid annavad juhatause käsutusse oma eelarvete tulude ja kulude summad, välja arvatud palkade summad;

2. peakoosolek otsustab, et 1935. aruandeaastal tehtud kulud, mis puutuvad kõikidesse seksioonidesse, tuleb ära jagada seksioonide vahel proportsionaalselt 1935. a. tulude eelarveile;

3. peakoosolek otsustab, et eelarve üksikuist paragraafidest võib summasid kanda üle teistesse paragraafidesse nõukogu otsusega.

Eelarve kohta üldkoosoleku poolt sõna ei võeta.

Üldkoosoleku juhataja hra A. Veiler paneb esitatud eelarve hääletusele, mis võetakse üldkoosoleku poolt vastu ühel häälel; samuti võetakse üldkoosoleku poolt ühel häälel vastu nõukogu poolt ettepanud resolutsioonid.

Lisaeelarve käesoleval aastal Tallinnas peetud Balti riikide majanduskonverentsi kulude katteks võeti vastu ühel häälel.

Jooksvates küsimustes mingisuguseid vaidlusi ei peetud.

Pärast ametlikku koosolekut oli korraldatud koja liikmeile ja kutsutud külalisile koja ruumides koosviibimine, kus istuti mõni tund sõbralikus mõtetevahetuses.

Kaubandus-tööstuskoja I seksiooni täiskogu koosolek 10. detsembril 1934. a.

I seksiooni täiskogu koosolekust võttis osa 12 liiget. Juhatas seksiooni esimees Peeter Kurvits, protokollis seksiooni sekretär V. Simsvart.

Koosolekul arutati peale koja peakoosoleku päevakorra punktide — 1935. a. eelarve ja 1934. a. lisaeelarve Balti majanduskonverentsi kulude kohta, millised leidsid pooldamist koja juhatause poolt ettepanud kujul, — panganduse ja kindlustusasjanduse päevaküsimusi.

Panganduse päevaküsimustest tuli kõigepealt kõne alla krediitasutuste seaduse muutmise, mille vastu on suur huvi kõigil I seksiooni kuuluvail pankade esindajail. Krediitasutuste seaduse muutmise on algatatud juba 1933. aastal, millal esineti majandusministeeriumile rea muudatusettepanekutega. Need ettepanekud leidsid seal suuremalt jaolt pooldamist, kuid mõningate asjaolude tõttu on seaduse muutmise seni viibinud, hoolimata seksiooni büroo sammudest küsimuse kiiremaks lahendamiseks. Seksiooni büroo andmeil on neil päevil oodata krediitasutuste seaduse muutmist riigivanema dekreediga. See teade rahuldab seksiooni liikmeid.

Teise panganduse päevaküsimusena tuli arutusele kokkuleppe-protsentide määra seadus. 6. oktoobril 1933. a. väljakuulutatud kokkuleppe-protsentide muutmise seaduse

jargi on alates 1. novembrist 1933. a. laenuprotsentide ülemmääraks 7% ja hoiusummadelt maksetavate protsentide ülemmääraks 5% aastas, milised protsendimäärad on maksvad kuni 1. jaanuarini 1935. a. Kui 6. oktoobri 1933. a. seaduse maksvust ei pikendata, astuvad 1. jaan. 1935. a. jõusse enne 1. novembrist 1933. a. kehtinud normid, s. o. laenuprotsendi ülemmäärana 8% ja hoiusummadelt maksetavate protsentide ülemmäärana 6% aastas.

Tallinna pankade esindajad avaldasid arvamist, et ei ole vajadust 6. oktoobri 1933. a. seaduse maksvuse pikendamiseks, sest protsendimäärad on juba osaliselt langenud alla seaduses ettenähtud normi. Oktoobris käesoleval aastal alandas suurem osa Tallinna panku diskontoprotsendi 6½%-le aastas, kuna üks pank alandas ka hoiuprotsenti. Tallinna pankade seisukohaga ühinesid ka Tartu pankade esindajad, sest ka Tartus on mõni pank juba alandanud protsendimäärasid alla seaduses ettenähtud ülemmäära. Sektsiooni täiskogu asuski seisukohale, et 6. oktoobri 1935. a. seaduse pikendamine ei ole vajaline, kuna ei ole karta %% kergendamist pankade poolt.

Kolmanda panganduse küsimusena puudutati välisvaluuta kitsendusi, millede pehendamisest on huvitatud peamiselt Tallinna pangad, kes on õigustatud kaupleva välisvaluutaga. Sektsiooni büroo poolt valuutakitsenduste kergendamiseks astunud sammud kiideti heaks.

Kindlustusasjanduse päevaküsimustest tuli kõigepealt kõne alla kindlustusasutuste seaduse küsimus. Kindlustusseltside ühing on töötanud välja kindlustusasutuste seaduse kava ja esitanud selle majandusministeeriumile ning annud selle ka I sektsioonile seisukoha võtmiseks. Et selles aga puudub ühistegeliste kindlustusasutuste kohta käiv osa, siis koostas sektsiooni sekretär põhiolemiselt, mis tuleksid üles seada seaduses ühistegeliste kindlustusasutuste kohta. Kindlustusasutuste seaduse kava ühes sektsiooni sekretäri poolt koostatud ühistegel. kindlustusasutuste peatüki põhijoontega anti läbivaatamiseks kindlustusseltside esindajalist moodustatud komisjonile, kes peab olema abiks sektsiooni büroole kindlustusasutuste seadusega seoses olevate küsimuste lahendamisel. Komisjoni valiti sektsiooni liikmed G. Mirlieb, R. Lagrum, G. H. Jaanson.

Kindlustusasjanduse päevaküsimustest arutati veel kindlustusseltside maksvustamise küsimusi.

Leiti, et kahjude reservi arvatud summade ar-

vamine maksuametipoolt maksualuse tulu hulka ei ole põhjendatud. Kuid et seaduse tekst ei ole selles suhtes küllalt selge, siis tuleks nõutada vastavat muudatust tulumaksu ja arimaksu seadustes.

Ka rahakapitalide tulude maksu seaduse muutmise tunnistati tarviliseks. 15. mai 1934. a. dekreediga kõrgendati maks rahakapitalide tuludele üldiselt 10%-le, välismaale maksetavatele protsentidelt 15%-le. Viimase normi alla langevad ka protsendid, mida meie kindlustusseltsid maksavad välismaa edasikindlustusseltsidele preemiareservi summadelt. Preemiareservi summad ei ole aga oma iseloomult laen. Kindlustuspoliitilisest kui ka rahvamajanduslikust seisukohast on välismaa edasikindlustusseltsidele kuuluvate preemiareservi summade hoidmine Eestis soovitatav. Neilt summadelt maksetavate protsentide kõrge maksustamine ei ole õige, mispärast preemiareservi protsentidelt tuleks maks redutseerida 5%-le.

Ka puudutati läbikäigumaksuseadust. Selle seaduse järgi maksustatakse ka elukindlustuspreemiad 1%-lise maksuga. Elukindlustuspreemia on sisuliselt hoiusumma ja peaks seepärast, samuti nagu hoiusumma pangas, olema vaba läbikäigumaksu alt. Kindlustusseltsid ei saa seda maksu juba tehnilistel põhjustel edasi veeretada kindlustusevõtjale, kellega elukindlustuslepingud olid sõlmitud enne läbikäigumaksu seaduse jõusseastumist. See on aga vastolus läbikäigumaksu mõttega. Arvesse võttes veel elukindlustuse sotsiaalpoliitilist ja rahvamajanduslikku tähtsust asus I sektsioon seisukohale, et elukindlustuse maksukoormat tuleks kergendada.

Äriteenijate haiguskindlustuse küsimus Kaubandus-tööstuskodas arutusel.

Hiljuti pöördus Äriteenijate Organisatsioonide Liit koja poole palvega, et koda võtaks heatahtlikult kaalumisele, kas ei oleks aeg ka äriteenijaid haigestusjuhtumate vastu kindlustada, asutades selleks erillise haigekassa. See küsimus oli II sektsiooni täiskogus 10. detsembril s. a. arutusel, kus äriteenijate haigekassa asutamine tunnistati põhimõtteliselt otstarbekohaseks tingimuse, et selleks asutataks täiesti eri haigekassa, mille valitsemisest võtaksid tööandjad ja töövõtjad osa parteetlikul alusel.

Uus alkoholimüügi seadus.

10. dets. s. a. arutas II sektsiooni täiskogu uue alkoholimüügi seaduse kava, mis kojale teatavaks saanud. Leiti, et kavatsetava seaduse kava on üldiselt vastuvõetav, kuid üksikasjaline läbivaatamine tehti ülesandeks nõunikule hra R. Berendsenile ühes asjast huvitatud kaupmeeste esindajatega.

III sektsiooni täiskogu koosolek.

10 dets. s. a. peeti III sektsiooni täiskogu koosolek. Akuutseimaks küsimuseks osutus maal kauplemise aja normeerimise küsimus. Enamuses maakondadest sundmäärused lubavad avada kauplusi alles kl. 8 hommikul, suurem osa maakondade kaupmehi aga leiab, et peaks võimaldama avada kauplusi vähemalt ühe tunni võrra varem, sest liiklemine maal algab kaunis vara. Pealegi praegused sundmäärused ei vasta ei elu ega ka kohalikele nõudeile. Täiskogu leidis, et selles küsimuses tuleb pöörduda siseministeeriumi poole, kel on võimalus leida teid, kuidas maakonnad selle küsimuse otstarbekohaselt võiksid lahendada. K.-t.-kojal on selle küsimuse kohta kogutud rikkalikult materjaale.

Laevasõidu sektsiooni üldkoosoleku resolutsioonid 10. dets. 1934. a.

Laevasõidu sektsiooni üldkoosolek oma järjekordsel koosistumisel ja laevandusse puutuvate küsimuste arutamisel võttis endale ülesandeks juhtida tähelepanu üldisele laevasõidu seisukorrale, mis nõuab astuda sellaseid samme, mis ai-

taksid üle kestvast kriisist ja võimaldaksid panna vastu sihikindlalt laienevale subsideerimise lainele ja proteksionismile teistes maades. Üldkoosolek tahab üheskoos valitsuse asutustega olla valvel Eesti kaubalaevastiku arengu eest. Sellest seisukohast välja minnes ta märgib, et läinud aastal on võimaldatud majandusministri vastutulekul osaliselt kergendada laevastiku seisukorda kallil ajal tekkinud võlgade ümberkorraldamise kaudu. Selle aktsiooni läbiviimine on hädavajaline. Kuid teisest küljest aga märgib üldkoosolek, et mitmed tähtsad ja vajalised sammud kaubalaevastiku seisukorra kergendamise ja arengu võimaluste tagasisaamise alal, millele läinud aastal juhtiti tähelepanu, on seni teostamata, nagu: ranna- ja siselaevade kaubanimekirjade tempelmaksust vabastamine; laeva juhtkonna koosseisude kooskõlla viimine välismaa omadega; laevastiku tarvis odavaprotsendilise pikaajalise laenu võimaldamine, mille %-määr oleks mitte üle 4%; laevasõidu ja kaubalaevastiku üleviimine majandusministeeriumi alla.

Üldkoosolek konstateerib, et laevameeste kindlustuse alal õnnetusjuhtumite vastu on kindlustus viidud läbi mitte Kaubandus-tööstuskoja poolt esitatud seaduse kava järgi, vaid tööstusliku töö seaduse järgi, mis järeldab Eesti laevadele suuremat lisakoormat võrreldes võistlevate välislaevadega. Üldkoosolek loeb vajaliseks, et valitsuse asutused, kelle ülesandeks on kaubalaevastiku arengu jälgimine ja selle eest hoolitsemine, veelgi suurema tähelepanuga seda teostaksid ning võimalikult kindla kava järgi kaubalaevastiku arengu eest kannaksid hoolt.

Kaubanduse ja tööstuse statistika.

Kaubanduslikud ettevõtted 1933. a. ärialade järgi.

Vaadeldes kaubanduslike ettevõtete tihedust maakondades, välja arvatud linnad ja alevid (diagramm nr. 12), näeme, et kõige harvemini on ettevõtteid Saaremaal, kus on iga 673 inimese peale üks kaubanduslik ettevõtte, sellele järgneb Põhja- ja Lääne-Eesti maakondades iga ettevõtte peale langeb juba alla 350 inimese. Kõige tihedamini on maakondadest asundatud Tartumaa ja Valgamaa — neis tuleb iga kaubandusliku ettevõtte peale vastavalt 265 ja 248 inimest.

Keskmiselt aga langeb maakondades iga kaubandusliku ettevõtte peale 285 inimest. See arv näitab, et maakondades ettevõtete arv on vähem kui linnades (linnades 46 ja alevides 57 inimest igale ettevõttele), mis aga on seletatav sellega, et maal puuduvad spetsiaalkauplused, vaid ena-

muses neist on segakauplused. Kõik kaubanduslikud ettevõtted on jaotatud gruppidesse alljärgnevalt:

I. Vahetalitus ja kontorid.

1. kaubakontorid, eksport- ja importärid,
2. agentuur, esindus ja komisjonärid,
3. vahetalituskontorid,
4. ehitus- ja tehnikakontorid,
5. vabrikute kontorid ja laod,
6. filmikontorid,
7. reisibürood,
8. muu vahetalitus.

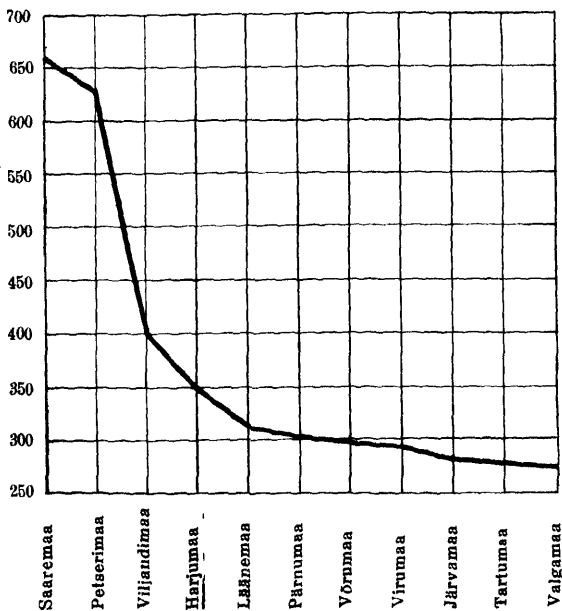
II. Speditatsioon ja transport.

1. speditatsioon-, transportärid ja maaklerid,
2. veoärid ja sõiduriistade üürimine,
3. transport- ja ladutööliste artellid.

№.№	Kaupluste liik	Harjumaa					Tartumaa					Virumaa					Pärnu										
		Tallinn	Nõmme	Paldiski	Keila	Maakond	Kokku	Tartu	Jõgeva	Kaalaate	Elva	Mustvee	Otepää	Maakond	Kokku	Narva	Rakvere	Jõhvi	Kunda	N-Jõesu	Maakond	Kokku	Pärnu	Kii-Nõmme	Mõisaküla	Sindi	Maakond
1	Kalakauplused	12	—	3	—	—	15	3	—	—	—	—	—	3	4	1	—	—	—	—	5	4	—	—	—	—	—
2	Liha- ja vorstikauplused	259	34	3	2	6	304	48	2	4	2	1	1	58	11	14	2	2	4	15	48	8	2	3	—	—	5
3	Pagari-, kondiitri-, leiva- ja saiakauplused	52	5	3	—	11	71	38	4	8	—	2	2	54	22	14	3	3	5	12	59	13	3	3	—	—	7
4	Piima- ja piimasaaduste- kauplused	12	—	—	—	—	12	33	—	—	—	—	—	33	9	—	—	1	—	—	10	3	—	—	—	—	—
5	Segakauplused ühes toiduainetega	29	2	6	2	58	97	31	4	6	6	14	11	195	267	17	23	7	4	2	191	244	14	5	1	—	124
6	Toiduainetekauplused	596	71	3	4	109	783	364	5	5	13	7	131	526	116	76	6	1	7	55	261	167	5	2	2	20	
7	Tubakakauplused	11	—	—	—	—	11	5	—	—	—	—	—	5	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
8	Koloniaalkauplused	4	2	—	2	13	57	40	1	1	1	—	10	54	7	4	1	—	—	1	13	8	—	1	—	—	
9	Puuvilja- ja maisainete- kauplused	19	1	—	—	—	20	9	—	—	—	—	—	9	3	1	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	
10	Alkoholsete jookide kpl-d	12	—	—	—	1	13	18	—	—	1	—	6	25	5	5	—	—	—	1	9	3	—	—	—	1	
11	Põllu-, karjasaaduste ja karja ost-müük	42	1	—	1	1	45	21	2	—	4	1	—	32	6	8	—	—	1	8	23	9	3	—	—	1	
12	Riigi viina- ja piirituse- kauplused	11	1	1	—	5	18	3	1	1	—	1	12	19	1	1	1	1	—	18	22	4	—	—	—	8	
13	Õllekauplused	16	1	—	—	5	22	16	—	1	—	1	24	43	2	2	—	—	—	10	14	10	—	—	—	5	
		1111	118	19	11	209	1468	629	19	10	28	34	23	385	1128	207	147	20	12	26	311	717	243	18	10	2	171

(Diagramm nr. 12.)

Iga kaubandusliku ettevõtte peale tuleb inimesi maakondades.

III. Võõrastemajad, restoraanid ja kohvikud.

1. võõrastemajad ja möbleeritud toad,
2. söögisaalid,
3. restoraanid ja einelauad,
4. kohvikud.

IV. Toiduainetekauplused.

1. pagari- ja kondiitriarid,
2. liha-, vorsti- ja kalakauplused,
3. piima- ja piimasaadustekauplused,
4. koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused,
5. koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused mitmesuguste jookide müügiga,
6. viina- ja piiritusemüük,
7. õllemüük,
8. jookidekauplused,
9. tubakakauplused.

V. Mööbli-, majapidamis- ja matmistarvetekauplused.

1. mööblikauplused,
2. majapidamistarvetekauplused,
3. puusärgiarid.

VI. Riide-, kehakatte-, pudu-, jala- nõude- ja nahakauplused.

1. riidekauplused,
2. pudu-, pesu- ja moekauplused,
3. jalanõudekauplused,
4. naha-, karusnaha- ja sadulsepatööde-kauplused,
5. valmisriietekauplused,
6. kübara- ja mütsikauplused,
7. köie- ja nõõrikauplused,
8. kalapüügiriistadekauplused,
9. kalsukakauplused,
10. Koetud esemete ja lõngakauplused.

maa	Viljandimaa					Valgamaa				Läänemaa				Saaremaa			Võrumaa				Petserimaa			Järvamaa					Kokku		Kokku				
	Kokku	Viljandi	Põltsamaa	Suure-Jaani	Musla	Maakond	Kokku	Valga	Tõrva	Maakond	Kokku	Haapsalu	Kardla	Maakond	Kokku	Kuressaare	Maakond	Kokku	Võru	Antsla	Võõpsu	Maakond	Kokku	Petseri	vaakond	Kokku	Paide	Tapa	Turu	Maakond		Kokku	Linn	Maa	
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	1	29
18	12	3	1	2	1	19	14	3	2	19	4	1	1	6	4	—	4	8	5	—	2	15	6	2	8	4	3	5	6	18	443	74	517		
26	8	4	2	2	3	19	9	3	1	13	6	—	4	10	6	—	6	5	2	—	3	10	5	—	5	3	4	3	16	26	203	96	299		
3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	60	1	61		
144	7	5	3	5	57	77	9	13	57	79	20	2	140	162	24	63	87	14	12	4	178	208	28	62	90	10	8	10	95	123	270	1308	1578		
196	70	14	3	2	24	113	74	2	10	86	16	—	6	22	11	—	11	34	1	2	4	41	7	1	8	13	23	17	17	70	1674	443	2117		
—	4	—	—	—	4	1	—	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	28	1	29		
9	6	—	2	2	10	3	3	5	11	1	—	—	3	4	—	—	—	2	1	—	3	6	2	—	2	3	—	—	4	7	121	52	173		
—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	1	37		
4	2	—	—	—	3	5	2	—	4	6	1	—	1	2	1	2	3	1	1	—	1	3	1	—	1	1	—	1	2	4	51	24	75		
13	9	2	1	—	3	15	5	2	6	13	—	—	6	6	3	—	3	8	2	—	19	29	9	3	12	3	—	1	6	10	129	72	201		
12	1	1	—	—	3	5	1	—	3	4	1	—	6	7	1	2	3	—	1	—	4	5	1	4	5	1	1	—	1	3	30	73	103		
15	1	1	—	—	4	6	—	—	8	8	2	1	2	5	1	—	1	2	1	—	5	8	3	2	5	—	—	—	4	4	57	74	131		
444	122	30	12	11	100	275	119	26	96	241	54	54	170	228	52	67	119	75	26	6	219	326	63	74	137	38	40	37	152	267	3130	2220	5350		

VII. Metallesemetekauplused.

1. raua-, metallkaupade, masinate, autode ja nende osade kauplused,
2. laskeriistade ja jahitarvetekauplused,
3. optika-, arstiriistade- ja fototarvetekauplused,
4. sporditarvetekauplused,
5. õmblus-, arve- ja kirjutusmasinate, jalgrataste ja nende osade kauplused,
6. kella- ja kullasepaarid,
7. elektritarvetekauplused,
8. vanarauakauplused.

VIII. Apteegid.

IX. Apteegi-, rohu-, parfüümi-, kummi- ja värvikauplused.

1. apteegi-, rohu-, parfüümi-, kummi- ja värvikauplused,
2. bensiniijaamad ja mineraalõlidekauplused,
3. kummikaubad ja muude keemiliste ainete kauplused.

X. Ehitusmaterjaalid ja puuhoovid.

1. ehitusmaterjaalikauplused,
2. puuhoovid.

XI. Raamatu-, paberi-, noodi-, kunstiesemete- ja muusikariistade kauplused ja lilleärid.

1. raamatu-, paberi-, tapeedi- ja kirjutusmaterjaalikauplused,

2. kirjastusärid ja ajalehekontorid,
3. muusikaarid,
4. aiandus- ja lillekauplused,
5. manguesemete kauplused.

XII. Sega- ja vanakraamikauplused.

1. segakauplused tarbeesemetega,
2. vanakraamikauplused,
3. ülesostjad.

XIII. Kinod.

XIV. Saunad.

Kõige suurema grupi kaubanduslikest ettevõttest moodustavad toiduainetekauplused. Sellesse gruppi kuuluvad pagari- ja kondiitriärid; liha-, vorsti- ja kalakauplused; piima- ja piimasaaduste kauplused; koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused; koloniaal-, toiduainete- ja puuviljakauplused mitmesuguste jookide müügiga; viina- ja piiritusekauplused; õllekauplused; jookidekauplused, tubakakauplused.

Sellesse gruppi kuulub 5350 kauplust või 54,8% üldkaubanduslikest ettevõttest. Neist asub linnades 3130 ja maal 2220 kauplust.

Seega langeb linnade peale 58,5% ja maa peale, kaasa arvatud alevid, 41,5%.

Allpool toodud tabel näitab üksikasjaliselt sellesse gruppi kuuluvate kaupluste arvu igas linnas, alevis ja maakonnas.

(Järgneb.)

Mis on kviitung raha vastuvõtmise üle?

Riigikohtu põhimõttelised otsused sellaste kviitungite tempelmaksustamise üle.

Majandusringkondadele avaldame teadmiseks kaks alljärgnevat riigikohtu administratiiv-osa-konna otsust tempelmaksutariifi nr. 30 kohta, mis käsitleb raha vastuvõtmise üle antud kviitungite tempelmaksustamist.

1. Riigikohtule esitas A/S. G. Scheel ja Ko. volinik kaebuse, milles ta palus tühistada Tallinna-Haapsalu Rahukogu otsuse, millega olid arvatud kviitungid kahe garantiikirja ja ühe konosse-mendi vastuvõtmise üle tempeltariifi nr. 30 alla. Kaebaja tähendas, et tempeltariifi ei saa tõlgit-seda laiendavalt, millepärast ei saa ka garantii- kirju ja konossemente viia tariifi nr. 30 alla, kuna seal on kõneldud ainult kviitungeist raha vastu- võtmise üle. Riigikohus oma otsuses 14. veebrua- rist 1933. a (Rgkht. adm. os. toimetus nr. 60 — I 1933) ühineb üldiselt ülaltoodud vaatekohaga ja tähendab, et tempeltariifi nr. 30 räägitakse otseselt ja selgesti ainult raha vastuvõtmise üle ja et erandi järgi ei saa tõlgitseda üldparagraafi.

2. Teise otsuse on riigikohus teinud eelmise otsuse sisuliseks taienduseks. Nimelt kaebas E. T. K. Maksudepeakomitee otsuse peale seleta- des, et dokument, milles tõendatakse vekslite vastu- võtmist, ei võivat kaia tempeltariifi nr. 30 alla, kuna sellased dokumendid ei tõendavat teatud ra- hasumma kättesaamist, vaid ainult vekslite kätte- saamist; vekslisummade nimetamine kviitungeis tähendavat ikkagi ainult vekslite saamist, mille järgi hiljem tuleb nõuda rahasumma. Riigikohtu administratiiv-osakond oma otsuses 1. juunist 1934. a. (Rgkht. adm. os. toimetus nr. 281 — II 1934.) asub teisele seisukohale ja ütleb, et Mak- supeakomitee otsuses on öieti kviitungid vekslite kättesaamise kohta tunnustatud kuuluvaiks tem- pelmaksustamisele tariifi nr. 30 järgi, sest nen- dega on teatatud vekslitele vastavate ra- hasummade kauba arvele kand- mist, mistõttu need kviitungid on oma sisu jär- gi võrdsed kviitungeile, millega teatatakse raha- summade kättesaamist.

Äride register novembrikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

- Aleksander Adamson, Jäärja mets- kond, metsatööstus.
- Karus- ja erinahkadetööstus „Estla“ Joha- nes Akermann, Tallinn, Volta 3.
- Richard Aksel, Nõmme, S. Pärnu mnt. 1, lihakauplus.
- Jüri Alnek, Põltsamaa, Jõgeva mnt. 23, maalritöö.
- Sohvia Arakas, Tallinn, Toompuistee 17-a—2, naisrätsepatööstus.
- Moses Blechmann, Rakveres, Tallinna 34, saapakauplus.
- Rudolf Ebber, Türi, S. Pärnu mnt. 15-a, karastavate jookide tehas.
- Eestimaa Saksa Naishit Haapsalu osakond, Haapsalu, kodukäsitöömüük; juhatuse liikmed Mathilde Stackelberg, Alice Brevern, Hilde- gard Stackelberg, Enny zur Mühlen, Lucy Gruenevaldt, Else Renteln, Sophie Schweder, Elsbeth Ventzer, Lydia Gless.
- Anna Elias, Tallinn, Lutri 26, toiduainete- kauplus.
- Johannes Glück, Lohusuu v., Vilusi k., metsatööstus.
- Gustav Gutman, Kehra, liha- ja vorsti- kauplus.
- Alide Imhof, Haapsalu, Supeluse 2, pansion.
- Hans Jako, Voltveti v., Kanaküla, talu- rahvatarvetekauplus ja õlle müük väljaviimi- seks.
- Jaán Joosepson, Rakvere, Tartu 36-a, toiduainetekauplus.
- Aleksander Kraits, Vilo v., Kutšino k., jahuveski.
- Vassili Kangromöldri vesiveski, Vi- lo v., Raakva k., jahutööstus.
- Heinrich Kesa, Tallinn, S. Juhkentali 45, peeglitööstus.
- Erika Kirsch, Tallinn, Tõniemägi 16-a, pudu- ja kirjutustarvetekauplus.
- Samme Kommässar, Tallinn, Lembitu 7, vooditööstus.

20. August Kurm, Laiksaare, Surju ja Kilingi metskonnad, metsatööstus.
21. Karl Kuusk, Aaspere v., Kihlevere m., segakauplus.
22. Metsatööstus Ado Laan, Vaivara v., Sillamäe.
23. Oskar Lillo, Vilo v., vesiveski.
24. Arnold Lusenbergh, Rakvere, Küti 18, lihakauplus.
25. Anna Lööve, Tallinn, Alevi 9—8, puuhoov; prokurist Rein Lööve.
26. Pärnu Naelavabrik, Erich Mathiesen, Pärnu, Pikk 21.
27. Marie Mathiesen, Nõmme, Valdeki 42, lihakauplus.
28. Vassili Matson, Nõmme, S. Pärnu mnt. 174, pudukauplus.
29. Berta Michelson, Pärnu, Rääma 44, toiduainetekauplus.
30. Jaan Murd, Pärnu, Suur Kuke 36, toiduainetekauplus.
31. Karl Mölder, Kuigatsi v., Puka al., põllu- ja karjasaaduste ost-müük.
32. Luise Müller, Liigvalla v., Rakke, vorstitööstus.
33. Adam Neuhof, Vigala v., Paljasmaa k., segakauplus.
34. Tisleritööstus Mihail Nikitin, Narva, Uus liin 53.
35. Jaan Niks, Rapla v., Rapla al., savitööstus.
36. Jaak Nirk, Laupa as., jahuveski ja elektri-jaam.
37. Harald Noormets, Tapa, Suurturg 1, valmisriiete- ja mütsikauplus.
38. Ömblusateljée Ida Nurm, Tallinn, Viru 14-8, naisteriiete-ömblustöökoda.
39. Jaan Pihlap, Mustla alev, Posti 28, pagariäri.
40. Martin Puu, Tallinn, V. Ameerika 19, lihakauplus.
41. Alfred Puusepp, Tallinn, Uus 5, toiduainete- ja piimakauplus.
42. Arnold Pärst, Pärnu, Merekalda 1, kalapüük.
43. Johannes Päärdo, Türi, Viljandi 8-a, naha- ja saapakauplust.
44. Ernst Rabbal, trikootööstus, Tallinn, Hõbe 7.
45. Koloniaalkauplus Juulie Reial, Narva, Peetri pl. 1.
46. Linda Sammelselg, Rakvere, Tallinna 30, kübaraäri.
47. Jalaõude parandustööstus „Terastald“ Hans Sander, Tallinn, Suur Tartu mnt. 60.
48. Feodor Savala, Satserinna v., jahu- ja saeveski.
49. Oskar Scheibert, Sindi-Lodja, telliskivitööstus.
50. Kino „Mars“ Voldemar Seiton, Tallinn, Hospitali 2-a.
51. Maria Sibilin, Tallinn, Kodu 7, toiduainetekauplus.
52. Bernhard Sillam, Tallinn, Endla 41, toiduainete- ja piimakauplus.
53. Madli Staude, Tallinn, Lembitu 7, pagari- ja kondiitriäri.
54. Hans Sutt, Jäärja metskond, metsaülesraiumine.
55. Anna Sõmmer, Tallinn, Kopli 34, lihakauplus.
56. Koetud kaupade müük „Prima“ Anton Truuberg, Tallinn, Müürivahe 34—14.
57. Eduard Tulver, Paldiski, Jüri 9, toiduainetekauplus.
58. Tõrva Vabatahtlik Tuletõrje Selts, Tõrva, Seltsi 1, restoraan, juhatase liikmed Artur Freivald (esimees), Jüri Bergmann, Aleksander Lammas, Ervin Märtsen, Jaan Pöder (peamees), Aleksander Müller, Jaan Hendrikson, Julius Berenstrauch, Artur Madisson.
59. Pansion „Villa Velm“, om. Valda Velm, Pärnu, Promenadi 1.
60. August Vilnit, Misso v., metsaäri.

Registreeritud muudatused:

1. F. Braschinsky & Pojad, Tallinn, V. Karja 12, pudukaubaladu, lahkunud täisosanik Feige Braschinsky, kelle asemele täisosanikuna astunud Jakob Braschinsky.
2. A/S. Esimene Juurdeveo Raudtee de Selts Venemaal, Tallinn, surma läbi lahkunud juhatase liige Mihail Volkenstein, juhatase liikmeks on valitud Leo Sepp.
3. Johannes Glück lõpetanud Tartus, Raekoja 18/20, asunud vilditööstuse, peab edasi Tartus, Kaubahoov 14, nahakauplust ja Raadi vallas nahatööstust.
4. Anna Hanson jätkab äritegevust avades Särevere v., Kolu as., toiduainetekauplust.
5. Aleksander Ivanov avanud Rakveres, Turuplats, riidekauplust (peab edasi Rakveres, Tallinna 21, riide-, pudu- ja valmisriiete-kauplust).
6. Georg Kask jätkab äritegevust avades Narvas, Viru 1, restoraani.

7. Tubakakauplus V. Laane, Tallinn, Vene turg, Kalevi k/m nr. 7, avatud veel kodumaa napside, likööride ja veini müük ning muudetud firma järgmiselt: „V. Laane“.
8. Rudolf Lehti jalanõudetööstus asub Tallinnas, Kullasepa 3 (varem Narva mnt. 28).
9. Gustav Linkberg jätkab äritegevust avades Tüiril, Viljandi 8-a, segakaupluse.
10. „Tehniline kontor ja ladu Hugo Lohmann“ asub Tallinnas, Pikk 31 (varem Pikk 33).
11. Ivan Naidenkov avanud Saare v. metsatööstuse (peab edasi riide- ja koloniaalkauplust Mustvees, Tartu 15).
12. Narva Kalevi Manufaktuuri O/U., end. parun A. L. Stieglitz'i kalevivabrik, Narva, lahkunud prokurist Voldemar Veh.
13. O/Ü. Narva Linaketramise Manufaktuuri Ühisus, endine parun A. L. Stieglitz'i linavabrik, Tallinn, prokurist Gustav Bagh surma läbi lahkunud, prokuura antud Thomas Thomas'i pg. Caulson'ile.
14. Tallinna Siidikudumise ja Vihmavarjude tööstus J. Pikarevitsch & M. Riibak, Tallinn, Siimoni 1, täisosanikena juure tulnud Salomon Fallstein ja Gittel Markovitsch; osakapital suurendatud Kr. 30.000.—ni, firmaks on „Siiditööstus „Textilana“ J. Pikarevitsch & Co.“.
15. Helene Popov, kala- ja marjamüük „Produkt“ asub Tartus, Lodja 25 (varem Auriku tän.), firma muudetud järgmiselt: „Helene Popov, kala- ja marjaekspord „Produkt“.
16. Martha Porisammul lõpetanud Tallinnas, Koidu 94, toiduainete- ja piimakaupluse ning avanud Tallinnas, S. Ameerika 25, pudukaupluse.
17. Rachel Prenskey korsetitööstus asub Tallinnas, Viru 15 (varem Kullasepa 9).
18. I Pärnumaa Eesti Laevaehituse Ühisus, Pärnu, lahkunud juhatuse liige Oskar Müller, juhatuse liikmeteks valitud Arvid Grunsky ja Oskar Böhtlingk.
19. Liisa Põllusaar avanud Tartus, Riia 36, raamatu- ja kirjutusmaterjalikaupluse (peab edasi Tartus, Maarja 24, toiduainete kauplust).
20. Irene Rosenbach jätkab äritegevust avades Tallinnas, Narva mnt. 80, käsitöösaduste ja aknakardinapuude j. t. esemete kaupluse firma all „Kauplus „Iro“ J. Rosenbach“.
21. Boruch Sachari (Schoher) riidevärvise ja -puhastustööstus asub Tallinnas, Jahu 3-b (varem V. Viru 13).
22. Osvald Sarik jätkab äritegevust avades Tallinnas, Jakobsoni 30, toiduainetekaupluse.
23. Johannes Toom avanud Tallinnas, Nunnene 7, kondiitri- ja pagariäri ja -tootuse (peab edasi Tallinnas, Pikk 1, kondiitriäri ja kohvikut).
24. Emilie Unt jätkab äritegevust avades Tallinnas, Liivalaia 42, söögisaali.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Anna Aksel, Nõmme, S. Pärnu mnt. 174, pudukauplus.
2. Edgar Arenschild, Tallinn, Paldiski mnt. 30, lihakauplus.
3. Uljan Domaškin, Mustvee, Petrogradi 74, nahaparkimistööstus.
4. Daamide ja härrade juuksetööstus A. Erdell, Tallinn, Apteegi 9.
5. Ivan Ermolajev, Viljandi, Tartu 15, vanaasjade kauplus.
6. Kübaratööstus „Asa“ F. Harhat, Tallinn, Harju 32.
7. Diedrich Jürgens, Rägavere v., jahuveski.
8. Abraham Kropman, Tallinn, Narva mnt. 18—1, tee esindus.
9. Leopold Liivar, Tallinn, Tähe 5, leivatööstus.
10. Oskar Lill, Tallinn, Tõnismägi 7—2 (äripidaja elukoht), šokolaadisaaduste müük autost.
11. Marie Martenson, Tallinn, V. Viru 9—3, mees- ja naisrätsepätööstus.
12. Karl Mikkelson, Mõisaküla, Posti 2, toiduainetekauplus.
13. Johan Mirka, Tallinn, Lutri 26, toiduainetekauplus.
14. Kino „Mars“ Anna Paris, Tallinn, Hospitali 2-a.
15. August Pent'i jahuveski, Imavere v.
16. Jüri Reial, Tartu, Promenadi 6, agentuurbüroo.
17. Helene Šaharov, Tallinn, Lembitu 7, pagari- ja kondiitriäri.
18. Aleksander Tamm, Tallinn, Uus 5, toiduainete- ja piimakauplus.
19. Anette Tattermann, Paldiski, Jüri 9, toiduainetekauplus.
20. Lepassaare apteek A. Tinni, Orava v.
21. Evald Tuisk, Tallinn, Endla 41, toiduainete- ja piimakauplus.
22. Gustav Valdek, Tallinn, Paldiski mnt. 11, toiduainetekauplus.

23. Pauline Valdmees, Tallinn, Kodu 7, toiduainetekauplus.
 24. Villem Vanatoa, Tõstamaa v., jahuveski.
 25. Elsa Vassiljev, Tallinn, S. Ameerika 25, pudukauplus.
 26. Julie Veike, Rakvere, Lai 8, toiduainetekauplus.
 27. Ferdinand Vesmes, Tallinn, Kungla 22, toiduainete- ja piimakauplus.
 28. Arnold Viirok, Antsla al., Jaama 1, liha- ja vorstikauplus.
 29. Bertha Vildt, Rakvere, Lai 13, pruugitud asjade ost-müük.
 30. Johan Vuhka „Alajõe veski“, Elistvere v., jahuveski.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Dubas, August ja		R. T. lisa nr 82	
Reimann, Elfriede-Anette Jüri t.	13. X 34.	30 X 34	—
Sunisson, Nikolai Martini p. ja			
Väät, Liidia Georgi t.	26. IX 34.	„	—
Ott, Ilmar Hansu p. ja Koll, Vilma Johannese t.	1. IX 34.	R. I. lisa nr 84 6 XI 34	Kuremaa vald
Maspanov, Timofei Feodori p. ja tema abik. Jekaterina Ivani t.	28. IX 34.	„	Otepää, Valga t.
Rumwoldt, Martin-Johannes ja		R. T. lisa nr. 85	
Kagovere, Julia-Anette	27. X 34.	9. X 34.	Tallinn, Polgu t. 13—11
Kengsepp, Oliver Kristo p. ja		„	Hellenurme v.
Pirsko, Alma-Ernestine Peetri t.	15. IX 34.	„	Tähtvere v.
Lasimer, Leonhard ja		„	1) Narva, 7. Peetri t. 4
Kasikov, Salme	3. X 34.	„	2) „ Suur t. 10
Bachtmann, Johannes ja tema abik. Helene Hannus, Anna-Pauline ja tema abik. Hindrek	6. X 34. 27. IX	„ „	Ambla v., Jootma as. Kunda-Malla v.
Vitkar, Arthur ja tema abikaasa Olga	3. XI 34.	R. T. lisa nr. 87 16. XI 34	Tallinn, Lutri 26
Grünfeldt, Armilda Mihkli t. ja tema abik. Eduard Jaani p	20. X 34.	R. T. lisa nr. 89 23. XI 34.	Tartu, Tööstuse 34
Saaremets, Friedrich Peetri p. ja tema abik. Salme-Alide Gustavi t.	1. III 30.	„	Võnnu, Aleksandri v. •
Lohuaru, Johannes Mihkli p. ja		„	1) Tartu, Tähe 51
Kuhlbars, Aliide-Kati-Rosiida Peetri t.	20. X 34.	„	2) „ Aleksandri 23
Hersing, Karl Gustavi p. ja tema abik. Berta, Andrese t.	12. X 34.	„	Krütidneri v.
Videvik, Voldemar ja		„	1) Viru-Maidla, Uniküla
Källo, Alma	24. X 34	„	2) „ Arkna t.
Maimann, Irene-Miralda ja		„	1) Järvam., Mäo v
Libertus, Karl-Ferdinand	17. X 34.	„	2) „ Anna v.
Mühlberg, Johannes ja tema abikaasa Aliide, sünd. Allika.	16. X 34	„	Virum., Undla v.
Joost, August Jakobi p. ja tema abikaasa Johanna Hendriku t.	17. XI 34	R. T. lisa nr. 90 26. XI 34	Tallinn, Tina t. 24
Lindvorst, Georg Feodor Kustase p. ja tema abikaasa Julie Juhani t.	„	„	Tallinn, Olga t. 4—5
Heimar, Hans ja tema abikaasa Maria	„	„	Tallinn, Villardi t. 18
Tupits, Rudolf ja tema abik. Elvine-Johanna	„	„	Tallinn, Kauba 9—1
Viil, Jüri Juhani p. ja tema abikaasa Sinaida Thoma t., sünd. Tatter	„	„	Läänem. Sooniste v.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat lisade nr. nr.	Elukoht
Vilepill, Karl Mihkli p. ja	17 XI 34	26. XI 34	Tallinn, Jakobsoni 11
Domingo, Meeta-Maria Jaani t.	"	"	" " 10
Ostrovski, Meier Isai p. ja tema abik. Raissa Kalmoni t.	"	"	Tallinn, Uus t. 2
Raaschou, Christian ja	"	R. T. lisa nr. 91	Tallinn, Poska t. 51
Avik, Irmgard	"	30. XI 34	" Toom-Kooli t. 21
Punn, Erich, Tõnise p. ja tema abikaasa Elli- Helene Hendriku t.	16. X 34	"	Viljandim. Kõo v.
Roose, Voldemar ja tema abikaasa Linda .	1. XI 34	R. T. lisa nr. 92 3. XII 34	Krütüdneri v. Ülesoo t.
Niit, Osvald Jaani p. ja tema abikaasa Olga Hansu t.	26. XI 34	R. T. lisa nr. 93 6. XII 34	Vana-Roosa v.
Karlson, Johan Risteli p. ja tema abikaasa Anna Johani t.	13. VI 34	"	Patkula v. Laanemetsa t.
Nagel, Arthur-Eduard Kusta p. ja tema abikaasa Elsa-Rosalie Jaani t.	23. X 34	"	Tartu, Narva t. 11
Saagim, Hermann Madise p. ja	25. X 34	"	—
Puusti, Auguste Jüri t.	21. X 34	"	Narva, Posti t. 65
Nikandrov, Vassill ja tema abikaasa Pauline	21. X 34	"	

Eesti Panga nädalaaruanne

30. novembril 1934. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	27.815.452,27	2. Tagavarakapital	388.031,37
• valisraha	3.821.454,04	3. Jooksvad kohustused:	
2. Vahetusraha	1.385.846,24	a) pangatähed liikvel	36.603.750.—
3. Sisevekslid:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	6.029.281,14	valitsuse	6.394.047,59
põllumajandusl.	908.512,67	pankade	7.274.709,68
metsatööstusl.	11.170,82	teised	2.123.944,68
4. Laenud:		4. Muud passivad	6.398.096,48
valitsusele	3.000.000.—		
teistele *)	5.071.629,10		
5. Kinnis- ja vallasvara	2.301.433,33		
6. Muud aktivad	13.837.800,19		
	<u>64.182.579,80</u>		<u>64.182.579,80</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 60,38%.

*) Selles summas vah. val. poolt garanteeritud laene Kr. 2.459.603,98.

Juhatus.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Koja osakondade ja esinduste sekretäride päev.

11. detsembril s. a. pidas koda oma ruumides osakondade ja esinduste sekretäride päeva. Seks puhuks olid sekretärid sõitnud kokku üle maa, puudusid ainult Võru esinduse ja Petseri büroo sekretär. Koosolekut juhatas koja dir. hra M. Hurt. Referaatidega esinesid nõunik hra Berendsen „Maksukomisjoni liikmete valmistest“, sekretär hra V. Simsivart „Äride registreerimisest“ ja sekretär hra A. Mändvere „Organiseerimistööst kohtadel“. Kõiki ettekandeid kuulati huviga ja neile järgnesid elavad mõttevahetused. Sekretäride päev möödus parimas üksmeeles, mis andis tunnistust, et koja peres valitseb täieline arusaamine. Avaldati soovi, et koja juhatus iga koja peakoosoleku pu-

hul korraldaks ka sekretärile päeva, kus koja asjaajamise puutuvad küsimused tuleksid arutamisele.

Kriis koja II sektsiooni büroos.

II sektsiooni esimees hra J. Rumberg andis kojale kirjalikult teada, et ta tervislikel põhjustel sektsiooni esimehe kohused maha paneb ja büroost lahkub. Hra Rumbergi lahkumise teadanne viis aga üldise büroo kriisini; nimelt pandi oma kohustused maha ka abiesimehed hrad N. Teisenroth ja P. Mägi. Kuna sektsiooni täiskogule büroo lahkumise teadanne tuli ootamatult, siis 10. det. koosolekul uusi valimisi ei toimetatud, vaid võeti lahkumise avaldused teadmiseks ja paluti bürood praeguses koosseisus jääda ametisse edasi kuni järgmise täiskogu koosolekuni.

A/S. „TEKLA“.

Peakontor: Tallinn, Suur Karja 13/15, tel. 448-18

Riideärid :

Tallinn, Suur Karja 15	tel 445-23
Tallinn, Valli 10	„ 468-02
Haapsalu, Ehte 2	„ 1-57
Kuressaare, Kauba 2-a	„ 72
Mustvee, Tartu 15	„ 62
Narva, Peetri pl. 8	„ 2-38
Petseri, Riia 1	„ 1-17
Pärnu, Jännesselja 5-a	„ 1-10
Rakvere, Turuplats	„ 2-85
Valga, Kesk 11	„ 26
Viljandi, Tartu 6-a	„ 2-40
Võru, Jüri 5-a	„ 1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa vabrikute kaubad:

Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabrik A.-S-i
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O.-Ü-se
Sindi Tekstiilvabrikute Ühise
Eesti Niidivabrikute Ühise

Tarvitades välismaa kaupa voolab meie raha üle piiri, suureneb järjest tööloote arv, jääb vaeseks maa ja rahvas!

Ostes kodumaa kaupa vähendame tööpuudust!

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori ringkiri nr. 320. 5. detsembril 1934. a.

Avaldan teadmiseks ja käsitlemiseks tollipeakomitee otsuse:

I. A. Sisseevotariifis.

Kauba kirjeldus: lihtsad puust jalutuskepid, mille õõnsusse on mahutatud fotograafia-aparaadi statiiv.

Tollinõukogu otsus: Määrata kaup t. t. § 61 p. 6 alla kuuluvaks kui lihtsad puust jalutuskepid.

Kaebaja soov: Määrata kaup t. t. § 169 p. 2 alla.

Tollipeakomitee otsus: Määrata kaup t. t. § 61 p. 6 alla kuuluvaks kui lihtsad puust jalutuskepid järgmisil põhjusil:

Vaidluse all olev kaup esitatud proovi järgi kujutab endast puust jalutuskeppi, mis-ugune on seest õõnes ja mille õõnsusse on mahutatud fotograafia-aparaadi statiiv. See kepp ei erine pealiskaudselt vaadeldes millegagi harilikust jalutuskepest. Alles ta pidet lahti kruvides leidub keppis ülemaltähendatud statiiv. Seda keppi võib tarvitada jalutuskeppina niihästi temasse mahutatud statiiviga kui ka ilma statiivita.

Seega on kauba peaosajalutuskepp. Kauba tollitakse peamaterjaali järgi (S. v. t. t. üldmärkus p. 2). Sellest järeldub, et tollinõukogu on õigesti vaidluse all oleva kauba tunnistanud kuuluvaks t. t. § 61 p. 6 alla, kus puust jalutuskepid on nimetatud. (T. P. K. otsus nr. 776 — 12. X 1934. a.).

Majanduslikke teateid kodumaalt.

Lina kokkuostuhindade noteering käib ainult riiklike standard-sortide kohta. Standardsordiks loetakse meil linakiu ühtlast valikut, mil on järgmised omadused:

1) sordi kavliteedi ja omaduste tase on põllutöoministeeriumi juures asuva lina standardkomisjoni poolt eeskujuprooviga (8—24 proovileisikaga) kindlaks määratud;

2) iga leiskas peab olema ladvapoolse sidemega nii pinevalt seotud, et seda sidet vallandamata ei saa leiskas ühtki peod ümber vahetada;

3) iga leisika tüveots peab olema ühetasane ja järsk;

4) iga leiskas peab sisaldama ühtlaste omadustega kiudu; ükski leiskas ei tohi sisaldada pika kiu hulgas takku ega lühemat kiudu; ei peode otstes ega sees või leisika peas ja sideme all; linad peavad olema leiskaisse valitud pikuse, vastupidavuse, pehmuse, värvi ja puhtuse järele; takud peavad olema asetatud omaette leiskaisse, pikast kiust eraldi.

Lina, mis ei vasta ülalmärgitud neljale nõudele, ei vasta riiklikele standardsortidele ega ametlikult noteeritud hindadele.

Linahindade noteerimise komisjon Tallinna Börsikomitee ruumides oma koosolekul 7. detsembril 1934. a. noteeris järgmised lina kokkuostuhinnad sentides 1 kg. eest fr. kokkuostja lada riiklike standardsortide alusel:

Võru- ja Petserimaal: mujal Eestis.

H.	62	61
LOD.	74	73
OD.	85	84
D.	96	95
HD.	105	104
R.	114	113

Tendents: kindel.

Tallinn, 8. detsembril 1934. a.

Nr. 1262.

Eesti laevade liikumine 13. detsembril 1934. a.

A.-S. Tallinna Laevaühisuse laevad:	a./l. Sulev	— jõudis 11. dets. New-Porti, lossib propse, sealt Lissaboni sütega;
a/l. Kajak	— jõudis 9. dets. Haifasse, sealt Jaffasse ja Aleksandriasse;	
„ Maret	— jõudis 3. dets. Londoni, lossib metsamaterjaali;	„ Torni
„ Piret	— väljus 12. dets. Dublinist W.-Hartlepooli süte järele, sealt Tallinna;	„ Kalev
		— jõudis 11. dets. Kopenhaageni, sealt Pärnu ja Tallinna metsa järele Grimsby'sse;

A/S. „ODOR“.

A S. „Odor“i“ vabrik on asutatud 1920. aastal ja on oma saadustega üle Eesti tuntud. Vabrik annab tööd rohkem kui 40 inimesele ja on omal alal suurimaid Eestis. A S. „Odor“ valmistab kõiki keemilisi kaupu ja ka neid, mida enne vastava tööstusharu puudumisel välismaalt importeerima pidime. Näiteks on A/S. „Odor“i“ valmistatud tint kõik välismaa omad välja tõrjunud. Edasi on igasugused kleepained, kirjalakid ja äsja turule ilmunud koolivärvid jne. võitnud suure tarvitajaskonna.

Parfümeeria ja kosmeetika alal on A/S. „Odor“i“ kölnivesi ja lõhnaõlid, mida on 40 sorti, niisama suures lugupidamises nagu sama vabriku kreemid, puudrid ja mingid. Uudiskaubana on ilmunud sel alal lõhnaõli „Crêpe de chine“, „Mon caprice“ ja puder „Bouquet“. Samuti on ka kõrgevaliteedilised maitseainete osakonna saadused vääriliselt esindatud.

A/S. „Odor“i“ vabriku saadused on saadaval kõigis kodumaa kauplustes.

Juhatus ja kontor asub Tallinnas Kivimuru 2.

A/s. „ODOR“

Tallinn, Kivimuru 2,
tel. 310-98.

sisaldab **D-vitamiini**, teeb nahaha haruldaselt õrnaks ja pehmeks.

Ostes kodumaa kaupu vähendame tööpuudust!

- a. l. Mall — tühjendab Londonis metsamaterjaali;
- „ Mai — väljus 7. dets. Bordeaux'st Bristol Canali;
- „ Mari — laadib propse Pomaronne's Bristol Canali jaoks;
- „ Pakri — Tallinnas;
- „ Järvamaa — väljus Tallinnast Dundee'sse metsamaterjaaliga;
- „ Kai — Oportos, sealt Bristol Canali;
- „ Kodumaa — jõudis 7. dets. Goole, laadib süsi;
- m.l. Läänemaa — jõudis 10. dets. Danzigi, laadib süsi;
- „ Virumaa — Dartmuthis dokis;
- m/pl. Apollo — jõudis 9. dets. Lübecki, lossib metsamaterjaali;
- „ Venus — väljus 8. dets. Uurasest metsamaterjaaliga Lübecki.

K ä s m u L a e v a o m a n i k e l a e v a d:

- a/l. Maia — väljus 12. dets. Tallinnast Björnosse metsa laadima Inglismaa jaoks;
- „ Sigrid — väljus 6. dets. Tallinnast Dundee'sse;
- „ Nemrac — teel Hullist Tallinna;
- „ Lenna — teel Barry'st La Rochelle'i;
- „ Minna — saabus 10. dets. Burntislandi, sealt Gdyniasse;
- „ Linda — saabus 10. dets. Sunderlandi;
- „ Hilda — väljus 10. dets. Bremenist Methili.
- m/pl. Elna — saabus 10. dets. Aarhusi;
- a/l. Kotkas — laadib Uurasest metsamaterjaali;
- „ Romeo — väljus 10. dets. Stettinist Gdynia.

E. Bergmann ja Co. laevad:

- a/l. Koidula — lossib süsi Veneetsias, sealt Aleksandriasse puuvillaseemnete järele;
- „ Keila — tühjendab Calais, sealt punkerdama Rotterdami, sealt Rossariosse vilja järele;
- „ Ellind — teel Zaandami, sealt Abosse paberipuude järele;
- „ Liina — laadib Leningradis saetud metsamaterjaali Amsterdamis jaoks;
- „ Lembit — teel Saint Louis Rhone'i, sealt Soome.

A.-S. Merilaid ja Co. laevad:

- a/l. Naissaar — laadib propse Bilbaos, sealt Bristol Canali;

a/l Merisaar — teel Valkamist metsamaterjaaliga Sharpnessi.

A.-S. „Kalanduse“ laevad:

a/l. Eestirand — laadib süsi New-Portis Aleksandria jaoks;

„ Põhjarand — teel Rootsist vasemullaga Gdyniasse.

A.-S. Eesti Laevanduse laevad:

a/l. Nautic — teel Soomest metsamaterjaliga Londoni.

A. Kalmi laevad:

a/l. Begonia — teel Londonist Tallinna;

„ Margo — Tallinnas.

J. Martinson ja Ko. laevad:

a/l. Nora — teel Abosse metsamaterjaali laadima Londoni jaoks.

J. Michelmann ja Ko. laevad:

a/l. Marvi — lossib metsa Bremenis;

„ Mina — teel Vienast propsidega Bristol Canali.

Pärnu Laeva A.-S. laevad:

a/l. Caroline — ajalepingul, sõidab Prantsus- ja Inglismaa vahet.

Kr. Jurnase laevad:

p/l. Mihkel — Kopenhaagenis;

„ Kuna — Kopenhaagenis;

„ Jaan — Reposaares;

„ Atlas — Reposaares;

„ Martha — Reposaares.

TALLINN,
PIKK TÄN. 33

TELEF. 443-12
TELEGR. AADR.:
PÕHJAKUMMI

MEIE VALMISTAME:

kalosse ja botikuid, võimlemiskingi, supelkingi ja spordisaapaid, kummitaldu, kotsakaitseid ja mängupalle, jalgrattakummid, vee-, auru-, kõrgesurve-, gaasi- ja õllevoolikuid ning spiraalvoolikuid igasuguseks otstarbeks, kummilahu, toorkummit autorehvide vulkaniseerimiseks ja templitte valmistamiseks, kumminööre, piimakannurõngaid, pudelišeibe, radeerkummid, kummikorke, pumbacklappe, puhvreid, transportrihmu, rattarehve, kummivaltse, tihenduskummit vaheriidega ja ilma jne., ning kõiksuguseid tehnilisi kummitarbeasju tellimise peale.

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg.	
Northern Manitoba	sh. 31/9
Rosario Santa Fe	22/3
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg.	—
Good Canadian	sh. 13/3
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg.	sh. 6/9
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg.	sh. 7/9
Linad, cif. per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 71/—72
Tows, Soviet	64/—65

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri	sh. 83/—89/—
Daani	86/—
Hollandi	sh. 84/—
Eesti	80/—81/—
Rootsi	84/—
Poola	79/—
Munad — 120 kg.	
Inglise	sh. —
6. XII Või.	
Manchester	—

Eesti, Manchester	sh.	—
Läti	"	70—72
Leedu	"	70—75
Siberi	"	69—70

Suhkur, cwt (50 kg.)	
Toores	sh 4 ³ / ₄ —4 ² / ₂
Hollandi	" —
Belgia	" —
Tšehhi	" —
Poola	" —

Hamburg.

Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest	Rmk. —
Manitoba I, cif 100 kg. eest term. fl.	5.50
Hard Atlantic, cif 100 kg. eest " "	5.65
Hard Winter, cif 100 kg. eest " "	—
La Plata cif Roterdam	" 3.75

Riis, Burmah II, 50 kg eest . . . . . Rmk. 10.65

Või.

Deutsche Markenbutter	Rmk	—
" feine Molkereibutter	"	—
" Molkereibutter	"	—
Landbutter	"	—
Kochbutter	"	—
Eesti	"	—
Läti punane	"	—

Rukis.	
La Plata	fl. 3.70

Kaerad.	
Sisemaa, 50 kg eest loco	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. XI	30. XI	1. XII	3. XII	4. XII	5. XII	6. XII	7. XII	8. XII	10. XII	11. XII
Frank	75.59	75.50	75.40	75.28	75.09	75.03	75.15	75.15	75.03	75.15	75.15
Dollar	4.9831	4.9763	4.9743	4.9581	4.9481	4.9418	4.9562	4.9518	4.9468	4.9518	4.9556
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397	22.397
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905
Saksa mark	12.405	12.395	12.38	12.347	12.322	12.302	12.325	12.325	12.32	12.33	12.345
Soome mark	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75	226.75
Florin	7.3725	7.3625	7.3550	7.3350	7.3175	7.3150	7.3275	7.3250	7.3175	7.3275	7.33
Liira	58.43	58.31	58.28	58.15	58.—	57.96	58.12	58.06	58.09	58.—	58.06
Helveetsia fr.	15.38	15.34	15.305	15.267	15.25	15.247	15.29	15.275	15.265	15.305	15.302
Tšehhosl. kr.	119.23	119.06	119.12	118.75	118.37	118.37	118.50	118.50	118.25	118.50	118.50
Belgia frank	21.365	21.32	21.295	21.215	21.14	21.15	21.185	21.21	21.175	21.21	21.215
Silling	27.—	27.—	27.—	27.—	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.62
Slott	26.37	26.31	26.31	26.25	26.18	26.18	26.25	26.18	26.18	26.25	26.25
Pengo	26.50	26.25	26.25	26.25	26.25	26.—	26.—	26.—	26.25	26.25	26.25
Latt	15.37	15.37	15.37	15.37	15.37	15.37	15.37	15.37	15.25	15.25	15.25
Litt	29.75	29.75	29.75	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50	29.50
Tšerv.	5.76	5.757	5.757	5.747	5.745	5.728	5.715	5.715	5.726	5.715	5.715
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Höbe p/unts	24 ¹¹ / ₁₆	24 ⁵ / ₈	24 ⁵ / ₈ d.	24 ¹¹ / ₁₆	24 ¹¹ / ₁₆	24 ³ / ₄	24 ⁷ / ₈	24 ¹¹ / ₁₆	24 ⁵ / ₈ d.	24 ¹ / ₂ d.	24 ⁵ / ₈
Plaate p/unts											
Kuld p/unts	139 s. 6 d.	139 s. 8 ¹ / ₂	139 s. 9 ¹ / ₂ d.	140 s. 2 d	140 s. 6 ¹ / ₂ d.	140 s. 11 d	140 s. 7 d	140 s. 3 ¹ / ₂ d.	140 s. 08 d.	140 s. 4 ¹ / ₂ d.	140 s. 4 ¹ / ₂ d.

	B E R L I I N										
	27. XI	28. XI	30. XI	3. XII	4. XII	5. XII	6. XII	7. XII	8. XII	10. XII	11. XII
Naelsterling	12.39	12.41	12.39	12.355	12.33	12.295	12.325	12.345	12.31	12.355	12.325
Frank	16.40	16.40	16.41	16.41	16.41	16.41	16.41	16.41	16.41	16.41	16.41
Dollar	2.487	2.49	2.491	2.49	2.492	2.492	2.492	2.492	2.491	2.492	2.491
Rootsi kroon	63.86	63.96	63.87	63.69	63.54	63.37	63.54	63.63	63.45	63.58	63.53
Daani kroon	55.30	55.38	55.31	55.15	55.02	54.88	55.02	55.10	54.94	55.06	55.02
Norra kroon	62.22	62.32	62.23	62.05	61.91	61.75	61.91	62.—	61.82	61.95	61.91
Soome mark	5.47	5.475	5.47	5.455	5.44	5.425	5.44	5.45	5.43	5.445	5.435
Florin	168.10	168.21	168.28	168.24	168.37	168.44	168.31	168.31	168.27	168.38	168.30
Liira	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32	21.32
Helveetsia fr.	80.58	80.63	80.69	80.87	80.77	80.80	80.60	80.80	80.80	80.80	80.80
Belgia frank	58.23	58.23	58.23	58.23	58.32	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23	58.23
Latt	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Eesti kr.	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75	68.75
Litt	41.70	41.70	41.70	41.70	41.70	41.70	41.80	41.75	41.70	41.70	41.70

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.			Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvillase kotiga.			Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—
Püülijahu:			„ „ „ „ Inglise	„	41.00—41.50
Rukkipüül patent (ä 50 kg.)	100 kg.	—	„ „ „ „ Poola	„	—
„ harilik	„	20.—	Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	„	—
„ III sort	„	19.—	Irboska ja Narva	„	3.20
„Eesti Parem“ saiajahu	„	31.—	Sool, lahtine, Saksa	„	3.00
„Kalev“	„	25.—	„ Inglise	„	3 00
„Kungla“	„	23.—	Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	„	—
„Sampo“	„	16.—	„ „ „ „ „Mattfulls“	„	—
Manna	„	32.—	„ „ „ „ „Fulls“	„	—
Granular	„	28.—	„ „ „ „ „Soti „Spent“	„	—
Saiajahu poolsõre	„	31.—	„ „ „ „ „Matties“ I s.	„	33.00—37.00
„ sõre	„	32.—	„ „ „ „ „II s.	„	—
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise	100 kg.	—	„ „ „ „ „Matfulls“	„	37.00—42.00
„ sõre, Ameerika ja inglise	„	—	„ „ „ „ „Islandi, o/ü. Kalandus 1/1	„	—
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski			„ „ „ „ „1/2	„	—
Jahud: rukki	„	11.70—12.50	Liha, sea, I sort	1 kg.	0.35—0.42
rukkipüül	„	19.00—20.—	Liha, looma, I sort	„	0.27—0.45
nisu, pehme	„	—	Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	—
sõre	„	16.00—32.—	Jahu, päevalille	„	—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg.	0.28	Segajõutoit I sort	„	—
A/S. Rotermanni teh.			„ II sort	„	—
Jahud: rukki	100 kg.	12.50	Sojatangud	„	—
„ „ „ „ „püül	„	18.00	Nisukliid	„	—
„ nisu, pehme — sõre	„	14.00—35.20	Maapähklikoogid	„	—
Nisu, Eesti	„	14.00—15.00	Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0.49.50—0.62.25
„ külvi, suvi „Rubin“	„	—	„ „ Mitkal „	„	0.36.50—0.47.50
Rukis, Eesti	„	10.00—10.50	Lina, ristna R	„	114.00 113.00
Kaerad, toidu, Eesti	„	6.75—7.00	hoffsdreiband HD	„	105.00 104.00
Odrad, õlle, Eesti	„	14.00—15.00	dreiband D	„	96.00 95.00
„ toidu, Eesti	„	9.00—10.00	ordinäärdreiband OD	„	85.00 84.00
Hõned, peluskid, külvi	„	—	liivi-ordinäärdreiband LOD	„	74.00 73.00
Riis, Burma II	„	44.00—45.00	takupraak H	„	62.00 61.00
Kartulid, eksport	„	—	Tendets kindel.	„	—
„ piirituse	„	1.80—2.10	Ölilineseemned, 90 %/o, baas	100 kg	—
„ vabriku	„	1.60—1.80	Linaseemned, külvi, 95 %/o, baas	„	—
Kartullitärklis „Supérieur“	„	18.—20.—	Kivisüsi, auru, Yorkshire,	„	—
Siirup, kartuli 42 %/o	„	22.—24.—	2 korda pestud	1000 kg	27.50
Glütikoos	„	22.00	„ auru, Newcastle	„	25.50
Või, eksport, I sort	1 kg.	—	„ sepa	„	27.50
Margariin, välismaa	„	—	Koks, kütte	„	—
„ kodumaa	„	0.62—0.72	„ gaasi, Tallinna gaasivabr.	„	50.—
Juust, „schveltsi“, kodumaa	1 kg.	1.10	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	„	8.30
Kakao, Hollandi	1 kg.	2.00—2.60	Põlevkivi, I-a, fr. ladu Tall., netto	„	8.50
Kakao, Inglise	„	—	Kütteõli, fr. ladu Tallinn, netto	100 kg.	5.25 (v. 5.—)
„ Eesti „Extra“	„	2.00	Raskeõli	„	8.25 (v. 5.—)
„ „President“	„	2.30	Estobituumen A. B. C (gudrong)	„	—
Kohv, Rio, Santos jne.	„	4.50—5.00	tünnid br.	„	9.25
„ Kesk-Ameerika sordid	„	6.50—7.50	„ D. E. (pigi)	„	9.25
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	„	5.50—6.00	Katuselakk,	„	9.25
„ „ oranž Pekoe, Java	„	5.50—6.00	Fenolaat, tünnides, netto	„	5.50 (v. 5.—)
„ „ Moning, Hiina	„	—	Karbolineum „Estokarbolineum“	„	—
			A. B. netto	„	10.75 (v. 8.—)
			„Estokarbolineum“ C, netto	„	8.75
			Raualakk, tünnides, netto	„	18.75 (v. 5.—)
			Imbutusõli A, netto, tünnides	„	—
			„ B	„	7.75 (v. 5.—)
			„ C	„	5.75 (v. 5.—)

Kroonid.

Tolmuõli	100 kg.	8.75 (v. 5.--)
Asfaltmastiks, netto, tünnides	"	5.75
" emulsioon	"	9.75
Viljapuu-karbolineum, netto . . .	ltr.	0.30
Autobensiin	"	0.27
Diiselmootor-nafta	1 kg.	0.11
Putukanürk „Puttox“	"	—
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	"	0.11
" -nafta	"	0.11
Raud, sordi	100 kg.	14.00
" latt	"	14.00
" vits	"	19.00
" plekk	"	18.50—27.00
" plekk, tsingitud	"	30.00—34.00
" talad	"	13.00
Teras, vedru	"	25.00
" valu	"	25.00
" talla, ree	"	18.00—19.00
Inglitina	"	480.00—500.00
Seatina	"	28.00—30.00
Vaskplekk, punane	"	130.—200.—
" valge	"	125.—160.—
Tsinkplekk	"	65.00—70.00
Masinaõli, mitmesugune	"	19.00
Mootoriõli, mitmesugune	"	35.00—50.00
Autoõli, mitmesugune	"	37.00—60.00
O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
teõli, tsistern. fr. Tallinn	1000 kg	45.00
Linaseemneõli	100 kg	64.00—65.00
Värniits	"	64.00—65.00
Tsilindriõli, ameerika	"	27.00—50.00
" Vene 280 ^o	"	—
Nafta, Vene	"	—
" Ameerika	"	10.00—11.00
" Poola	"	10.00—11.00
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	"	10.00—11.00
" Ameerika	"	10.00—11.00
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-		
tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l. netto	0.27	
O/Ü. Eesti Kiviõli bensin, „Estolin“		
tsistern. fr. Tall., ühes teede-		
maks.	"	33.50—36.00
Bensiin, I s. välisbensin	"	0.29
Pesuosoda, kodumaa	100 kg	8.50.—9.50
Seebikivi	"	33.00.—36.00
Värvid, nigros, vees sulav, välism. 1 kg.		6.00
" tsinkvalge, välism.	"	0.50—0.52
" tinavalge, ...	"	0.78—0.82
" ooker, ...	"	0.19—0.25
Superfosfaat 18—20%	kott	—
Segafosfaat 22—23%	"	—
Kaalisool 40%	"	—
Lubisalpeeter	"	—
Lubiammoonsalpeeter	"	—
Vävelhapu ammoniaak 30%	"	—
Fosforiit, eesti 25—27%	"	—
Nitrofoska	"	—
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda,		
pütt 170 kg, fr. Rakvere, pütt	6.50—6.75	
Kriit, toores	100 kg.	4.25—4.50
" pestud	"	4.25—4.50
Kivitõrv	"	15.00—24.00
Puutõrv	"	17.00—18.00
Lubi	"	—
Kips, tükkides, fr. v. Irboska 1000 kg.		—
" jahvatatud	"	12.00
" krohvimise	"	22.00

Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	35.00
Silikaat, I s., fr. vabrik	35.00
Tulitikud, originaalkast . . . (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast . . . . 1 kg.	2.00—2.30
" " Ameerika, I s.	2.40—2.45
" " " II s.	2.25—2.30

Metsamaterjaalide hinnad fr. laduplats Tallinn.

Palgid: kuusk ja mänd Narvas ja Pärnus	thm. kr. 11.50—12.50
Pakud kuuse	11.60
" kase	13.—18.—
" haav I	28.—
" II	17.50
Paberipuu	r. m. " 6.20

Tendents: Eksportlaudade turg selgusetu.

Liverpooli börs. Puuvill. 11. XII. 34. a.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eesti, ingl. pennides (d) loko 7.03 jaan. 6.77, märts 6.75, mai 6.72, juuli 6.69.

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 9—14. XII 1934.

Turg:				
Peekonsigade tapakaalud:				
	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.65	0.60	0.54	} siseturu hinnad
55—59,5 " }	0.60	0.56	0.50	
72,5—75 " }				
50—54,5 " }	0.56	0.52	0.49	
75,5—80 " }				

Kanamunad. Tendents:

Põllutöömisteeriumi Põllumajand. Osak. kanamunade hinna noteerim. komisjon noteeris — järgmised kanamunade hinnad: koos juuremaksuga 1 kg. eksportmune hind franko kogumispunkt kr. 0.96 kg., mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures kr. — kümme
55 " " " " " " — "
60 " " " " " " — "

Hinnad on maksvad franko sortimispunkt, mis registreeritud Põllumajanduse Osakonnas.

Või. Tendents: kindel.

I s. 1 kg. kr. 1.35, mis tulnud sisse 1.—7. XII 34 a.

Lina

Tallinn — Stettin	1000 kg. rmk.	—
" — Gent	1016 kg. sh	—
" — Dundee	"	26/6
" — Grangemouth	"	27/6

Puumaterjaalid. Standard

Tallinn — London	sh 30/— netto
" — Hull	" " 33/6 brutto
" — Southampton	" " 36/6
" — Manchester	" " 39/—
" — Grangemouth	" " 27/6
" — Belfast	" " 45/—
" — Dundee	" " 28/6
" — Antwerpen	" " 31/6
" — Gent	" " 31/6
" — Rotterdam	" hfl. 12.50
" — Amsterdam	" " 14.—

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg. rmk. 18.—30.—
" — London	1016 kg. sh 17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg. rkr. 11.—30.—
" — Stettin, või, ...	tünn rmk. 1.50
" — London	" sh. 2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. XI 1934. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt	Võumane divid	Tehnud	Ostjad	Müüjad
K l o o n i d e s					
1927. a. 7 ⁰ / ₀ välislaen (dollarites) . . . . . \$	1000	—	—	3050	—
Riigik. pantk. võrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C (55 a.) 2 66 ⁰ / ₀	100	—	—	64 ¹ / ₂	—
Majand.-min. rahandus- osakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	50	—
" E. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	52	—
" F. (9 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	61	(3)
Pikalaenu Panga:					
pantk. (20 a.) 7 ⁰ / ₀ . . .	1000	—	—	1000	1010
" (5 a.) 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
Eesti Maapanga:					
8 ⁰ / ₀ pantk. (6 s.)	100	—	—	100	105
6 ⁰ / ₀ " (3 s.)	100	—	—	—	100
6 ⁰ / ₀ " (1 ja 5 s.)	100	—	—	—	95
6 ⁰ / ₀ " (2 s.)	100	—	—	90	95
4 ⁰ / ₀ " (4 s.)	100	—	—	95	100
Asunduskapitali 4 ⁰ / ₀ pant- kirjad	100	—	—	—	100
6 ⁰ / ₀ Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	100	—	—	85	—
Tall. Immoobilpank rbl.	100	—	—	3.	3.25
5 ⁰ / ₀ Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	95	95	100
A k t s i a d :					
Eesti Panga	50	8 ⁰ / ₀	—	60	65
Pärnu Krediitpanga	50	—	—	—	—
A.-s. „Port-Kunda“	1	—	—	—	—
" „Ilmarine“	100	—	—	—	—
" „Fr. Krull“	50	—	—	—	—
" „Massoprodukt“	5 ⁰ / ₀	—	—	—	—
" „Saku õllefabr.“	50	—	—	—	—
" „Türi paberi- ja puu- papifabr.“	50	—	—	—	—
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—
" „Põhja Kinnit.-selt“	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
" „Eestimaa Trüki- koda“	50	3 ⁰ / ₀	—	—	—
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—
" „Balti puuvilla ket- ramise ja kudumise vab- rik.“	50	—	12 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂	15
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	2 ⁰ / ₀	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehi- tuse a.-s. „Volta“	50	4 ⁰ / ₀	—	—	—
A.-s. „Sindi Tekstiilvab- rikute Ühisuse“ osatä- hed	50	—	12 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂	15
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	4 ⁰ / ₀	—	—	—
Kindlustus-aktsias. „Pola- ris“	50	12 ⁰ / ₀	—	—	—

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		6 XII 1934	7 XII 1934	8 XII 1934	10 XII 1934	11. XII 1934	12. XII 1934
New- York 1 dollar	T O M.	— 3.66 3.74	— 3.65 3.73	— 3.65 3.73	— 3.65 3.73	— 3.65 3.73	— 3.65 3.73
London 1 nael- sterl.	T. O. M.	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35	— 18.11 18.35
Berliin 100 s. riigim.	T. O. M.	— 144.95 147.60	— 144.95 147.60	— 144.95 147.60	— 144.95 147.60	— 144.95 147.60	— 144.60 147.60
Helsingi 100 soo- me m.	T. O. M.	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10	— 7.98 8.10
Stokholm 100 root- si kr.	T. O. M.	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60	— 93.40 94.60
Kopenh. 100 daa- ni kr.	T. O. M.	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05	— 80.85 82.05
Oslo 100 nor- ra kr.	T. O. M.	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15	— 90.95 92.15
Paris 100 prants. fr.	T. O. M.	— 24.10 24.40	— 24.05 24.35	— 24.10 24.40	— 24.10 24.40	— 24.05 24.35	— 24.10 24.40
Amsterd. 100 flori- ni	T. O. M.	— 247.50 250.50	— 247.— 250.—	— 247.30 250.30	— 247.45 250.45	— 247.15 250.15	— 247.15 250.15
Riia 100 latti	T. O. M.	— 117.70 119.95	— 117.40 119.65	— 117.60 119.85	— 117.65 119.90	— 117.30 119.90	— 117.35 119.60
Zürich 100 helv. fr.	T. O. M.	— 118.70 120.20	— 118.40 119.90	— 118.60 120.10	— 118.65 120.15	— 118.30 119.80	— 118.35 119.85
Brüssel 100 bel- gat	T. O. M.	— 85.55 86.75	— 85.40 86.60	— 85.40 86.60	— 85.50 86.70	— 85.35 86.55	— 85.35 86.55
Milaano 100 lirat	T. O. M.	— 31.20 31.70	— 31.10 31.60	— 31.15 31.65	— 31.15 31.65	— 31.15 31.65	— 31.15 31.65
Praha 100 tšehh. kr	T. O. M.	— 15.25 15.55	— 15.25 15.55	— 15.25 15.55	— 15.25 15.55	— 15.25 15.55	— 15.25 15.55
Viin 100 austr. sh.	T. O. M.	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 67.70 69.10	— 68.— 69.40
Budapest 100 pen- got	T. O. M.	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Varsav 100 slotti	T. O. M.	— 69.15 70.15	— 68.95 69.95	— 69.15 70.15	— 69.15 70.15	— 68.95 69.95	— 68.95 69.95
Kaunas 100 litti	T. O. M.	— 61.20 62.10	— 61.20 62.10	— 61.20 62.10	— 61.20 62.10	— 61.20 62.10	— 61.20 62.10
Moskva 100 rubla (tšekk)	T. O. M.	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Danzig 100 guld- nat	T. O. M.	— 118.70 120.20	— 118.40 119.90	— 118.60 120.10	— 118.65 120.15	— 118.30 119.80	— 118.35 119.85

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Vastutav toimetaja H. Anto.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükkkoda, Pikk tän. 2. 1934.